

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nerancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrația
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Solber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opolod (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 27.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamentul pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și strălămate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația. Piața mare
lângă Inul Nr. 30. etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dușul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 147 — Anul LXXI.

Brașov, Sâmbătă 5 (18) Iulie

1908.

Câteva cuvinte despre testament.

(Pentru poporul nostru.)

Fiindcă testamentul conține cea din urmă voință a aceluia, care face testamentul (atestatorului) și fiindcă de obște acei oameni fac testament, cari se apropie de sfârșitul vieții, mulți, foarte mulți sunt stăpâniți de o credință deșartă, adică țin, că dacă vor face testament, apoi peste puțină vreme vor și muri. Deci având frica și temerea aceasta în sânul lor, nu cutează să facă testament.

Cât este de nefundată această credință deșartă, cred că n'am nevoie să o desfășur mai pe larg oamenilor gânditori și cuminte. Căci să fie cu iertare, aș vrea să știu, că ce înrăurire poate avea testamentul asupra sănătății sau asupra încetării din viață a unui om?

Iară de altă parte știut este, că: „rânduiala este sufletul fiecărui lucru“. Prin urmare trebuie să ne nizuim totdeauna, ca atât în viața noastră cât și după moarte să ne fie toate lucrurile în ordine bună și nu incurcate.

Așadar eu țin sus și tare, că de câteori se ivește lipsa de a se face vre-un testament, să-l facă fiește-care încă de cu vreme și să nu-l lase până pe patul de moarte, când nu mai poate gândi, chibzui și socoti limpede. Căci numai astfel vom scuti pe urmașii noștri de certe, neînțelegeri, dușmăni și chiar de procese inverșunate, cari adeseori ruinează familii întregi.

Ba de multe-ori se întâmplă, că în agonia morții se face un testament rău, încât nu plătește o ceapă degerată, dacă cumva cei interesați îl atacă pe cale judecătorească.

Și apoi atunci cum stăm?

Cât se poate de rău.

Căci în acest cas, dorința și voința cea mai ferbinte și sfântă a testatorului nu se împlinește niciodată, iar sufletul lui veghiator va fi pururea mâhnit de acest lucru trist.

Ce se atinge însă de păstrarea și îngrijirea testamentului, trebuie să fim foarte precauți; pentru că adeseori multor rudeni de ale testatorului nu le vine la socoteală, că s'a făcut atare testament și așa, dacă numai se poate, pun mâna pe el, apoi îl ascund și nimicesc pentru totdeauna.

Ca se prevenim însă acestor cazuri regretabile, vom lucra foarte înțelepțește, dacă vom depune spre păstrare sigură testamentul la vre-un notar public, la judecătorii regești sau chiar la o bancă solidă. Căci despre această depunere ni se dă un certificat, care arată cu deamănuntul cumcă: unde se află testamentul cutare. Și dacă acest certificat nu s'ar afla după moartea testatorului, n'are să fie nici o incurcă sau scădere în ce privește testamentul. Pentru că acel organ, la care este depus spre îngrijire testamentul, este responsabil și dator, ca să-l predea numai decât după moartea testatorului, judecătoriei competente spre publicare. Așa dară testamentul, păstrat în modul acesta, nu se poate pierde nici odată prin urmare testatorului moare cu inima liniștită lăsând rânduială bună după sine.

Incheiu scrisoarea mea, prin care am voit să atrag atențiunea acelor oameni, cari trebuie să facă testament, la câteva împrejurări esențiale, cari nu sunt atinse în cârticica despre care voiu să vorbesc mai jos.

Cel ce vchiește să știe toate amănuntele testamentului, să poftască a-și procura cârticica: „Despre Testament“, scrisă excelent de d-l Dr. Valer Moldovan, care se află în „Biblioteca populară“ a Asociațiunei pe la librăriile românești, cu un preț bagatel de 15 cr. (30 fileri) și care nu ar trebui să lipsească din nici o casă fruntașă românească.

Petru Pop,
jude de trib. în pens.

La jubileul „Gazetei“.

În revista franceză „Mercure de France“ dela 1 Iulie 1908 d. Marcel Montandon, amintește la rubrica „Lettres Roumaines“, (scrisori române) redigiata de d-sa și despre aniversarea de șaptezeci de ani a „Gazetei Transilvaniei“ scriind:

„Un eveniment de-o însemnătate, care nu poate fi exact apreciat decât în însuși țara în care s'a petrecut, a avut loc la 12 (25) Martie în Brașov: venerabila „Gazeta Transilvaniei“ cel mai vechiu organ de publicitate român din regatul ungar, fondată de George Barițiu la 1838, deodată cu „Foaia pentru minte, inimă și literatură“, și-a celebrat jubileul său de 70 ani trecuți dela prima sa aparițiune. Este toată istoria poporului român din Ardeal cu aspirațiile, luptele, neajunsurile și ridicarea progresivă în secolul XIX., ce o conțin cele 70 volume ale acestui jurnal, a cărui existență și durată singură în mediul, în care a știut să se mențină sub direcțiunea lui Iacob Mureșian și direcțiunea actuală a lui Dr. Aurel Mureșianu, dovedesc munca ei cinstită și misiunea ei valoroasă.“

Seciu (Șimleul-Silvaniei), Iulie 1908. — Trimit 4 (patru) coroane la fondul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“, la care la 1855 încă, fiind numai de doi ani teolog, am început a scrie corespondențe și articoli de interes public și în continu a-o sprijini moralmente și materialmente. Din incidentul jubileului de ani 70 Vă gratulez și eu din toată inima mea.

Ioan Papiriu Pop,
protopop.

Cetan, 14 Iulie 1908. — Trimit 5 (cinci) coroane pentru fondul jubilar, și d-lui director și d-lor colaboratori ai „Gazetei Transilvaniei“, cari se luptă pentru neam, le doresc din inimă mulți ani fericiți.

Ioan Török,
preot.

Blaj, 10 Iulie 1908. Trimit cu ocazia reînnoirii abonamentului cotiza-

ția trilunară de una coroană pentru fondul jubilar.

Dr. Laurențiu Nestor,
advocat.

Ohaba, (lângă Șercaia) 13 Iulie 1908. — Trimit 2 (două) coroane pentru fondul jubilar al „Gazetei“, iar vrednicului luptător Onor. D-n Aurel Mureșianu dimpreună cu stimații d-sale tovarăși de muncă primească și din partea mea sincere felicitări de jubileu.

I. Crișianu,
preot.

La fondul jubilar al „Gazetei“ au mai contribuit domni:

Ioșif Russu telegr. în Arad 28 (douăzeci și opt) coroane.

Alexandru Nemeș jude reg. în pens. în Gherla 8 (opt) coroane;

Stan Scurtu, comerciant în Șinca-nouă 5 (cinci) coroane.

Ioan Maior adm. dom. metropol. în Blaj 5 (cinci) cor.

Alecse Aldea, comerciant în Bolgrad (Basarabia rusească) 3 (trei) ruble.

Mihaiu Albon din Băleșd (u. p. (Niczkyfalva) 4 (patru) coroane;

Antoniu Bălbănu preot în Băsești 2 (două) cor. 70 bani;

Ales. Voda paroch în Vaidei (u. p. Maros Ugra) 2 (două) coroane;

Ioan Papiu, preot în Vestemi 3 (trei) coroane;

V. Neamțu preot în Mikehaza 2 (două) coroane;

Dr. Ioan Harșia avocat în Reghinul-săseșc 3 (trei) coroane;

Dr. Victor Colceriu, medic erarial Baia-Capnic (Kapnik-banya) 4 (patru) coroane;

Irodion Frateș învăț-dirigent Prejmer 1 (una) coroană;

Nicolau Cionca supra-vigil silvanal pens. în Borgo Tiha 1 (una) cor.;

Petru Ciobotar paroch român în Reghinul-maghiar 1 (una) coroană;

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Lecție.

— Eu nu înțeleg de loc purtarea ta.
Păi bine, în ascultă, măi băiete!
N-ai tu de gând, să te mal lași de fete?
Mai dă-le 'n foc! Mai lasă dragostea!
Fi mai cuminte, pentru Dumnezeu!
Nu vezi, c'ajungi un vai de capul tău? —

— „Lăsați-mă și dați-mi bună pace:
„Ori cite mi-ați toca, eu fac ce-mi place
„Și n-are-aci să-mi porunciască nime:
„Știu doar și eu, ce-i rău și ce e bine.
„... Știți dumnezeu,
„Sau ai știut vre-odat ce-i dragostea?
„Hăi! Vraja ceea dulce și fierbinte!
„...Lăsați-mă: nu vreau să fiu cuminte.“ —

I. Costa

Din viața țărănească.

(De Gr. N. Coatu)

Bunul și răul gospodar.

Voi povesti o întâmplare din toamna trecută, din care cititorii, vor vedea cât de vrednici sunt unii dintre sătenii noștri și cât de nesăbăduiți și de nechibzuiți sunt alții.

O săptămână de zile încheiată, m'am rugat de mulți din sat, ca să-mi aducă dela pădure, câte-va care de lemne pentru școală. Nu s'a prins nici unu! bucuros și doar le-am dat preț bun; le-am dat câte trei lei de car. Dacă ar fi adus câte două care pe zi, căci pădurea era în marginea satului și lemnele ușor de încărcat fiind de cele de stânen, i-ar fi venit șase lei pe zi. Îngăimau care mai de care: ba că nu pot, ba că au treabă, în fine câte și mai câte pretexte, ca omul când nu vrea. Știam bine că mulți din ei puteau merge, într-o zi și terminase treburile. Și, așa așa fost cum știam eu, căci pe mulți din cei cu care vorbisem, i-am văzut umblând fără nici un rost prin sat; ba pe unii chiar cântând prin cârciumă.

Cu mare greutate și după multă stăruință, abea unul Stefan Olaru luă arvună șase lei; dându-mi destulă nădejde că dacă nu mai mult, da cel puțin două care, tot îmi va aduce.

Eram mulțumit și cu atâta. Mare îmi fu înse mirarea, când aproape de sfârșitul soarelui, îl văd pe Stefan la poartă, beat mântuit, având fața aprinsă ca focul și ochii turburi de își era frică să-te uși la el; mă strigă și-mi dete arvuna napoi, zicând că nu mai poate merge la lemne. Ce se mai z'ci și ce se înțelegi de la un bețiv?..

Mi-am luat banii și i-am arătat drumul pe unde venise.

S'a dus însir iar la cârciumă, ca să-se mai dreagă, cum s'ar zice, și să pună sfârșit, puținelor parale ce mai avea în buzunar.

Ticălosul... în loc să-și prinză alte nevoi!... Interesându-mă de aproape și făcând un fel de cercetare, iată că a pierdut acel om nesăbădui și viciat în ziua când trebuia să-mi aducă lemnele.

Întâi și întâi a pierdut șase lei, care trebuia să-i ia dela mine pentru lemne. Al doilea a pierdut zece lei, pe care ia băut la cârciumă cu prietenii săi, bani

uscați ce-i avea în casă; auzeam de aceasta pe nevasta lui, care și-a pierdut și ea vremea în ziua aceea, umblând și plângând pe urmă-i; voia să-l oprească a nu cheltui totul căci, sărmana făcuse mămăliga fără sare și treaba în câmp ședeă baltă. Să nu punem ziua femeii pierdută de cât un leu. Al treilea, în ziua aceea când niminea nu s'a putut duce la câmp, vitele vecinilor intrând în ogorul lui, de popușoi, i-a făcut o pagubă de cel puțin opt lei. Iată dar o pagubă de 25 lei într-o singură zi!.. Mai înaintează tu omule pe calea aceasta mai leagă tei de curmeiu și mai strânge două pae grămadă la un loc.

Fără lemne n'am putut să mă las, căci de altele mai poți răbda, da de lemne nu-i chip, mai ales dacă ai nevastă și copii, care te scot afară din casă, când o fi frig și n'o fi gata muncarea la vreme. Amărât și supărat cum eram, am pornit însir la Constantin Enache; auzisem că-i acasă și că nu de mult, venise de la cules popușoiu. M'aș fi dus la dânsul chiar dela începutul locului, dar tot din cauza asta, că știam că-i prea ocupat. L'am găsit, descărcând împreună cu copii, un car de popușoiu, pe care îl pune în coșer sau pălul; nevasta se vede, că era la bucătărie, gătea bucatele pentru seară, că nu mai era mult

Revista politică.

De când s'a închis dieta unguerească a intrat o oareșcare liniște în viața politică interioară. Miniștrii au plecat pe la băi și pe la moșiile lor, ca să-și vadă de sănătate și de dăruirile lor. În schimb se lucră, așa scriu foile maghiare, prin ministerii la pregătirea proiectelor de legi, cari vor fi prezentate la toamnă dietei spre dezbateră.

Deputații naționaliști au plecat de asemenea spre căminele lor. Înainte de plecarea lor din Budapesta au luat hotărârea să țină în decursul verii mai multe întruniri populare în cestiunea votului universal. Prima adunare se va ține în Zărând. Când și cum, încă nu se știe.

O știre cam ciudată aduce foaia litografiată „Keleti Értésítő“ despre un nou plan al comitetului executiv al clubului naționalist român. Se știe adevărat, că acest club a înființat în Arad biroul său central peste organizarea partidului național. Știm mai departe că acest birou s'a și deschis, însă îndată după deschiderea lui deputații români din ținutul Aradului au fost trași în cercetare și ascultați de poliția din Arad pe motiv, că n'au înștiințat acest birou poliției. Deși au trecut dela ascultarea numiților deputați câteva luni de zile, nu s'a adus nici o sentință, dar nici biroul de organizare n'a mai dat nici un semn de viață. Acuma vine amintita foaie și publică următorul comunicat:

„După cum aflăm, comitetul executiv al partidului național român se ocupă cu planul mutării biroului central al organizației din Arad la Sibiu. Partidul a ajuns la această hotărâre prin faptul, că Sibiuul, care a fost și în trecut centrul mișcării culturale și politice române, este și orașul central al ținuturilor locuite de români. Această hotărâre a fost influențată însă și prin faptul, că românii au stat cu totul departe de cancelaria din Arad, care din această cauză nu și-a putut îndeplini misiunea“.

Ce-i adevărat și ce nu din această știre, nu putem ști, căci nici deputații români dar nici foile române, cari stau în legături mai strânse cu dânsii, n'au adus vre'o veste în privința aceasta.

O agitație mai puternică vor desfășura în decursul verii socialiștii în vederea reformei electorale. Deși se păzesc cei dela cărma țării să spună ceva din tainele acestui proiect, nu se mai îndoiește nimeni că proiectele, ce le va prezenta ministrul Andrassy și pe cari le-a împărțit deja câtorva deputați din coaliție spre „studiere“,

până ce soarele o trece dealul. Gospodăria lui, ca o floare, își era mai mare dragul să te uita la ea, ca la un palmar de crîșă.

Ograda sau curtea mare și spațioasă încunjurată de jur împrejur cu gard de nuele înalt ca de un stânjen și înspinat de nu putea trece, de cât pasarea pe deasupra lui. Într-o parte a ogrăzei avea ocolul pentru vite lipit cu lut amestecat cu baligă, spre a nu pătrunde gerul în vreme de iarnă și a suge puterea vitelor, cu despărțituri și cu esle sau corlatie în fie-care despărțitură pentru boi, pentru vaci și pentru cai. În altă parte era cotețul pentru păsări tot cu despărțituri pentru rațe și pentru găște și pătule pentru găini, curci și bibilici. Mai la o parte un alt coteț, în care erau închiși pentru hrană patru porci, trei de vânzare și unul pentru casă. Dar porci nu șagă, trebuia să prindă cel puțin 80 lei pe unul, că erau ca niște mânzați. Alături de cotețul acesta era un gager săpat în pământ, unde ședea seroafa cu opt purcelandri, grași și frumoși, care mâine poimâne trebuia să fie și ei, porci mari. În altă parte sub un șopron lung și învâlit cu stuf stau: carul, plugul, trăsura, ghiocul de cai, boruna și niște poloboace deșerte, cum și alte unelte de ale gospodăriei și de ale plugăriei, ferite de ploaie

se întemeiază pe principiul pluralității de voturi investindu-se alegătorii cu unul, cu două și cu trei voturi amăsurat etății, censului intelectual și censului material. Socialiștii știu aceasta și în foaia lor centrală „Népszava“, provocă pe muncitori la luptă pe viață și pe moarte în contra viitoarei reforme electorale. Deoarece o luptă nu se poate duce fără bani, comitetul central al socialiștilor apelează la toți muncitorii să contribuie cu 10, 20 și mai mulți bani la fondul electoral pentru acoperirea cheltuelilor împreunate cu sutele de adunări ce se vor ține în curând și cu sutele de mii de broșuri, ce se vor tipări pentru a susține agitația.

Zilele din urmă s'a pus la cale înființarea unui nou partid al Sârbilor din Ungaria, a cărui comitet executiv a și formulat programul său, care va fi supus în curând spre aprobare unei mari întruniri a Sârbilor ce se va convoca la Chichinda-mare. Acest nou partid — spun foile maghiare — vrea să fie un fel de partid moderat al Sârbilor, care să recunoască supremația limbei maghiare și să meargă mână în mână cu Maghiarii pentru „fericirea“ patriei. Vom vedea ce se va alege și din acest nou partid al Sârbilor din Ungaria.

Despre politica compatrioților noștri Sași, foaia „Kel. Ertesitő“, aduce în nrul său de ieri următoarea știre: E știut, că legile școlare ale lui Apponyi au provocat nemulțumire în cercul deputaților sași, cari din această cauză, de două-ori, au fost hotărâți la dorința alegătorilor lor, să iasă din partidul constituțional. În chestia tacticii viitoare a deputaților sași, în dieta ungară, reprezentanții cercurilor electorale săsești vor ține nu peste mult o întrunire, în care vor discuta amănunțit această întrebare, și vor decide asupra tacticii viitoare a deputaților sași față de guvern. E caracteristică espunerea organului Sașilor din Sibiu — zice „Kel. Ertesitő“ — conform căreia, Sașii numai în acel caz pot rămânea și pe mai departe în partidul constituțional, dacă acesta nu fuzionează adevărat nu se contopește cu cel independist. În cazul fusionării Sașii vor repăși (din partidul constituțional), căci ei doresc să mențină, în interesul monarhiei, teritorul vama comun, și banca comună, deoarece ei nu sprijinesc tendințele separatistice ale partidului independist.

În Croația lucrurile merg din ce în ce mai rău. Guvernul ungar caută fel de fel de mijloace, ca să susțină pe banul Rauch în fruntea Croației și

și de arșița soarelui, care, dacă le ar ajunge le-ar strica.

În mijlocul tuturor acestora, cam în fundul ogrăzei, sta casa mândră și frumoasă, fiind nouă și bine îngrijită, având două odăi și o tindă sau antret și învâlită cu tablă albă.

În dosul casei un chiler lung cât și ea, sub care era pivnița. Curios să văd toate, am intrat în pivniță unde am putut vedea patru vase mari pline cu vin. Unul avea cep, fiind că bea din el, așa mi-o spus Constantin, două le avea de vânzare iar al patrulea tot pentru casă, însă, fiind că vinul dintr'ansul era roș, îl lăsase anume pentru vară. Un păhăruț de vin și mai ales roș, băut la timpul mesei cu socoteală și cu chibzuială face mult. Tocmai în fundul pivniței am văzut o movilă de cartofi, cum și alte zarzavaturi strânse anume pentru iarnă. În chiler de asemenea am văzut o stivă mare de lemne de frasin, de carpen și de stejar, care mai subțiri, care mai groase, în fine fel de fel de mărmi. Întrebându-l ce o să facă cu ele, iată ce răspuns mi-a dat:

Ducându-mă și astăzi și mâine la d-l Iosipescu, măestru lemnar din satul nostru și mai dându-i puțin ajutor, am de-

să înființeze un partid pe placul său — dar toate încercările sunt zadarnice. Zilele din urmă a plecat însuși baronul Rauch prin diferitele ținuturi ale Croației, ca să se intereseze de durerile și necazurile poporației și să-și câștige încrederea poporului. În loc de manifestațiuni de încredere și bucurie, banul Rauch s'a trezit însă cu — ouă și mere clocite și cu pietri și sudalme grosolane din partea poporației îndârjite. Ba cât pe ci era să se aleagă și cu o strașnică păruială, dacă, mulțumită automobilului în care călătorea, n'ar fi luat-o la timp la sănătoasă. Acum se svonește că în urma primirii dușmănoase ce li s'a făcut, banul va dimisiona. Alte știri spun iarăși, că banul e hotărât să continue lupta.

În Austria sunt la ordinea zilei iarăși luptele naționale între nemții și cehii din Boemia. Văzând adevărat nemții din Boemia, că cehii au început să introducă din putere proprie, pretutindenea unde ei sunt în majoritate, limba cehă ca limbă oficială în administrație, justiție, la poșta și telegraf, vătămând prin aceasta dreptul limbei germane, — nemții au dat alarmă. Dumineca trecută ei au convocat în 35 orașe germane din Boemia adunări populare, în cari au protestat contra cehizării țării și au provocat la luptă pe conaționali lor. Adunări de aceste au fost convocate în toate centrele germane ale Boemiei. Din cauza aceasta guvernul austriac a ajuns în mare incercătură.

De altă parte popoarele slave din întreaga Europă țin să-și strângă tot mai mult rândurile pentru a se putea ajutama reciproc în vremuri de năcaz. Lupta trecută s'a deschis în Praga (Boemia) congresul slav, la care au luat parte reprezentanții Cehilor, Polonilor, Rușilor bătrâni, Slovenilor, Croaților, Rușilor, Sârbilor și Bulgarilor. Scopul acestui congres l'a expus președintele Dr. Kramarz în discursul său de deschidere, zicând între altele:

„Voim să căutăm mijloacele, prin cari să se poată realiza reciprocitatea slavă în viața practică, culturală și economică. Noi Slavii voim să simțim cu toții, că avem interese reale comune, că suntem un organism mare unitar, a căruia condițiuni de viață sunt amenințate, dacă una sau alta ramură a lui se usucă; că Rusul e lovit dacă în lupta cu germanismul Polonul e copleșit, că Polonii și Rușii ar suferi, dacă noi Cehii n'am fi în stare să ne împlinim misiunea de antegardă a slavismului și că cu toții suferim, dacă marea Rusie e slăbită. Fiecare din popoarele slave, trebuie

prins chiar bine rotăria și dogăria. Să vezi, umbliă chiar bine toaipa și barda în mâna mea! Nu pot lucra așa bine, dar tot cel puțin binisor; văd că lucrurile eșite din mâna mea, au preț și iscăutare; le dau cu un preț mai dulceșor. Astăvară, am prins mai vr'o 200 de lei pe niște roate, pe un car pentru boi, pe o cărușioară mică, așa pentru juncani și pe vr'o două putinele, bune pentru murături. Doamne și bine mi-au mai prins bănișorii aceia. Pe lângă că am petrecut sărbătorile Paștelor cu inima plină, că mi-am luat de toate, apoi mi-am mai prins și alte nevoi, care, de n'aveam bănișorii ăștia, trebuia să mă împrumut sau să vând ceva din ograda! Iarna-i mare!... Să sezi de geaba, mai ales când îi omul voinic și sănătos, îi păcat!... O să mă bălăbănesc cu ele, bată-le să-le bată de lemne la iarnă, că vorba ceia: »cine mișcă pișcă«.

Pe prispa casei și pe un gărduț ce desparte ograda de grădină, era înșirată o mulțime de lână, atunci în ziua aceia spălată și albă și neagră cum și o mulțime de bumbac opărit și pus la uscat.

— Dar cu acestea ce ai să faci?... o întrebai pe nevasta lui, care tocmai atunci eșea din bucătărie, cu fusta ridicată în

să aibă conștiința, că toți Slavii simpatisează cu el“. Dr. Kramarz și-a încheiat vorbirea constatând că Slavii numai pe calea libertății și egalității tuturor popoarelor slave și a solidarității lor frățești își pot împlini misiunea în istoria omenirii.

Adevărate cuvinte, din cari am putea trage și noi Români multe învățături!

Din evenimentele exterioare înregistrăm următoarele:

În Macedonia situația e neschimbată. Jafurile, crimele și sălbătăciile sunt la ordinea zilei. Guvernul Turciei a trimis zilele trecute o notă circulară guvernelor din Berlin, Viena, Paris, Petersburg și Londra, rugându-le să atragă atențiunea Bulgariei, Sârbiei și Greciei asupra sălbătăciilor comise de bandele formate pe teritoriile acestor țări. Cât timp nu se va face aceasta, ordinea nu va putea fi restabilită.

În Persia nu s'a putut încă restabili liniștea. Arestările persoanelor, cari susțin constituția și cari prin urmare nu sunt pe placul Șahului, continuă. Unde rezistența acestora e mare, se folosesc tunurile, bombardându-se casele membrilor partidului constituțional.

Serbările dela Șimleu.

Adunarea generală a „Asociațiunii“.

INVITARE.

Comitetul aranțator invită cu toată onoarea la serbările, ce vor avea loc din prilejul adunării generale a Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român la Șimleu, din 6 până la 9 August st. n. (24—27 Iulie st. v.) a. c.

Fiind că invitații speciale nu se trimit, prin aceasta să se considere invitați toți Românii, cari se interesează de progresul cultural al neamului nostru.

Iată programul în liniamente generale:

Joi, în 6 August, la 12 ore, se va primi la Cizer comitetul central, care va veni prin Ciucea, iar dela Cizer va călători mai departe cu trăsurile până la Șimleu. Ceice doresc dintre onorații oaspeți, și mai ales domnii ziariști, cari doresc a sosi deodată cu comitetul central, sunt rugați a ne anunța de bună vreme, spre a se putea trimite trăsuri suficiente. La întâmpinarea comitetului central în Cizer, cea dintâi comună sălăjană în direcția aceasta (sudică), se va aduna poporul împreună cu fruntașii din toate comunele dimprejur. Membrii comitetului vor fi salutați de cler și popor, iar din partea desp. Șimleu al Astei de Rvd. d. Alimpiu Barbolovici, vicarul Sălăjului și președintele despărțământului.

(Trenul, cu care călătorește comitetul central, nr. 505, sosește în Ciucea dimineața la 8 ore 58 minute. Din Brașov pornește Miercuri sara la 7 ore 30 m., din Sibiu noaptea la 11 ore 10 m., și-l ajunge la Copșa, iar din Cluj Joi dimineața la 6 ore 10 m.)

Joi sara va avea loc în Șimleu convenirea de cunoștință.

Vineri se va face serviciu divin și se va ține

șolduri și cu mâinile suflecate până la coate, ținând pe braț un căuș, mare cât toate zilele și plin de greunțe, pentru dat păsărilor din ograda, care se găteau de culcare. La oul gospodar și bietele animale trăesc bine!.. Vai de acelea, a cărora stăpâni sunt niște leneși și niște nărăvași. Înroșindu-se la față ca para focului, fiindu-i rușine, căci o luasem cam fără de veste, îmi răspunde:

— Lâna aceasta și alta, care o mai am toarsă în cămară și bumbacul care-i vezi, așa pe apucate în vara asta, printre picături cum s'ar zice, o să le fac felul, o să le devin de hac, în iarna care o să vină. Am să țes niște sumani pentru omul ăsta al meu și pentru băeți; am să fac niște itături unele lână în lână, altele lână cu bumbac, am să mai țes niște levicere, unele alese, altele în poduri că dă, acuzi mi-se ridică fetele mari și la mărițiș trebuie, ați auzit vorba ceia »osul gol nici câinii nu-l rode« și am să mai țes și niște pânză de bumbac în patru și în două ițe pentru prosoape și servete de masă și dacă mi-o mai ajută Dumnezeu am să fac și pânză mai groasă din cânepa și inul ăsta!.. deschizînd ușa la chiler spre fund, îmi arată un vraf de in și de cânepă topită, care așteptau rându-l la meliță.

Intăia ședință. După ședință va avea loc banchetul, după el inaugurarea expoziției etnografice și petrecerea populară. În același local cu expoziția etnografică sălăjenescă va expune lucrări de industrie casnică Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei, a cărei prezidentă este d-na Elena Hossu Longin.

Sara va avea loc teatrul. Se va juca o piesă populară origina la cu muzică și cântări din partea diletanților sălăjeni, instruiți de artistul nostru dramatic Aurel P. Bănuțiu, care va crea rolul principal. După teatru va fi masă comună la carte.

Sâmbătă a. m. se va ține a doua și eventual p. m. a treia ședință.

Seara va avea loc concertul. Un punct de forță al concertului va fi balada Constantin Brancoveanu, capo d'opera d-lui prof. din Blaj Iacob Mureșianu, care va veni și o va conduce în persoană. Va fi cântată de corul teologilor din Gherla, în care se va contopi și al casinei române din Șimleu. Va concerta și corul Hilaria din Orade.

După concert, care va consta din 5 puncte, va urma dans.

Toate serbările se vor ține într'un teatru de vară, construit anume spre scopul acesta în cetatea lui Bathori (o grădină frumoasă), unde publicul va fi cu totul separat de străini. În teatru vor încăpea peste 1000 persoane. *Lojile vor fi decorate cu țesături și cusături românești din Sălaj. Luminație electrică.*

Toți cei ce doresc a participa sunt rugați pe calea aceasta să se însuie cât mai îngrabă, cel mai târziu până la 1 Aug. (19 Iulie) a. c., căci altcum nu putem garanta de cvartir. Cvartir avem trei feluri: *gratuite, la particulari cu 2 cor., pe 24 ceasuri și la hotele.* Cei ce se însuiau sunt rugați a arăta ce fel de cvartir doresc.

De asemenea și cei ce doresc a participa la banchet sunt rugați a se însuia deodată cu însușirea participării, cel târziu până în 1 Aug. st. n. căci altcum comitetul aranjator nu garantează. Tacămul costă 5 cor. de persoană. La banchet vor lua parte și țărani, a 1 cor. 6) b. tacămul.

După încheierea serbărilor, Duminecă, 9 August n., se va face pelerinaj la mormântul din Bocșa română al lui Simeon Bănuțiu, dela nașterea cărui se împlinesc 100 ani. Se va face și o excursiune la Moigrad, fosta capitală a Daciei porolisene.

NB. Insinuările pentru cvartir și banchete, precum și cererile de informațiuni sunt a se adresa d-lui Ioan P. Lazar, președintele comitetului aranjator.

Onor. oaspeți au legătură cu trenul până în Șimleu: prin Orade, Carei și Cluj, Bistrița, Gherla, Dej, Jibou, Zălau.

Comitetul aranjator.

Nu-i de legea noastră!

Un eveniment, care va fi pomenit în istoria vieții noastre naționale, cu multă mândrie și bucurie, scrie »Lupta» s'a întâmplat Duminecă în Budapesta. Trei sute de Români din comitatul Maramureș, comunele: Sărășău, Iapa, Sighet, Biserica-Albă, Așa de mijloc și alte comune din Maramureș, sunt aplicați de vre-o opt zile, la uzinele de gaz aerian ca zileri, cu leașa de 3 C. 6 f. până la 6 cor. plată pe zi. La aceste uzine se lucrează zi și noapte fără întrerupere. Asemenea și în zile de Duminecă și serbătoare, aceasta în urma lipsei mari de gaz întreprințate la toate întreprinderile din capitală.

Duminecă țărani noștri au declarat înaintea inginerului, că nu vor lucra din

Dă! d-le, suntem oameni muncitori, și la noi, nu merg vechiturile de pe la jidani, cum văd la unii, care cruțându-și femeia își betejesc pungea; ne trebuie lucruri trainice, suferitoare și bune, cu care să putem lupta la frig la ploaie, la vânt și la arșița soarelui de vară, cu care avem a face noi muncitorii de pământ. Ce are aface pânza făcută de mânășița mea cu citul cel putred la de Moise jidanul. Da su-manul ăsta cu materia cea putredă! Bărbatul meu, poartă o pereche de pantaloni țesuți de mine, din lăna oilor noastre, de cinci ani de zile și tot îi bun, pe când Neculai Notaru își face de materie de la jidani în fie-care an și tot fără pantaloni, îi! Muncesc cam din greu nu-i vorbă, dar mare-i Dumnezeu; mi-se ridică fetele mâine, poimâne, și am să le pun la treabă, că a munci nu-i rusine. Cresc ca din apă bată-le să le bată, mi se umple inima, când mă uit la ele; așa mi-s de dragi.

— Foarte bine zici și foarte bine ai să faci, dacă le vei pune la muncă! Prin muncă cu rost, cu chibzuială și cinstită, omul înaintează.

La capătul chilerului spre apusul soarelui era hambarul făcut din scânduri și învălit cu tablă, plin de produse, unele

motivul că ei sunt creștini și sunt obișnuiți din vremuri vechi să cinstească Duminecile și sărbătorile. Inzadar a fost episcopul din data de inginerul uzinei, căci muncitorii numai după multă capacitate s'au învoit să continue lucrul, — dar numai în cazul dacă li se va aduce preot cu să ție slujbă înainte de reluarea lucrului.

Direcția fabricilor vrând nevrând a fost silită să împlinească dorința muncitorilor. După ce s'a informat despre religionea lor, a trimis după preotul greco-cat. cu limbă ungurească, care a și sosit numai decăt la fabrica de gaz, și a început serviciul dumnezeesc, natural în limba maghiară. Oamenii noștri, cari din moși-strămoși numai în limba românească au preamărit pe Dumnezeu și s'au rugat pentru pânea de toate zilele, l'a început își ascuțeau urechile ca să înțeleagă ceva din vorbele preotului. Inzadar, căci cei mai mulți nu puteau să înțeleagă nici o boabă. Trecură vre-o câte-va minute într-o liniște penibilă, când de odată se ridicară țărani noștri și strigară cu glas înalt:

— Nu-i de legea noastră! Nu ne trebuie!

O consternație mare se născu în urma acestei pășiri a muncitorilor blânzi de altcum și ascultători. După lungi explicații a înțeles inginerul uzinei, că ei de și sunt greco-catolici, sunt de legea românească și lor le trebuie preot român.

Direcțiunea a dispus ca să fie invitat numai decăt părintele Ghenadie Bogoevi, care însoțit de cantorul capelei noastre d-l Constantin Popescu, s'a prezentat la locul unde erau adunați muncitorii și i-a împărțit de rugăciuni în limba, care ei o doreau cu atâta însuflețire,

La sfârșitul serviciului părintele Bogoevi le-a ținut o vorbire exprimându-și bucuria, că au arătat atâta dragoste și alipire față de legea creștinească și limba lor și totodată le-a dat sfatul cum să se ferească de viața stricată și relele capitate. Țărani mulțumiți în sufletul lor de hrana sufletească, după care au insistat atât de mult, au reluat lucrul în bună voie și mulțumire deplină.

STIRILE ZILEI.

— 4 Iulie v.

Secțiunile literare ale »Asociațiunii» s'au întrunit Marți în Sibiu în ședință plenară ordinară. Ședința s'a ținut în sala festivă a »Muzeului Asociațiunii». A fost deschisă prin președintele Asociațiunii, d-l Iosif St. Șuluțiu la orele 10. Cu compunerea procesului verbal a fost încredințat d-l Oct. C. Tăslăuanu, secretarul »Asociațiunii», iar verificatori au fost numiți d-nii Nicolae Togan și Silvestru Moldovan. La apelul nominal au răspuns 23 membrii. Patru s'au scuzat în scris, doi în graiu viu. Secretarul literar, d-l O. Goga, a citit în urmă un frumos raport despre activitatea din trecut și viitor a secțiunilor. A făcut amintire în raport cu părere de rău despre moartea membrului din secțiunea literară a »Asociațiunii», Iosif Vulcan, față de care ședința plenară și-a exprimat regretul prin sculare. A vorbit pe larg despre foaia »Țara Noastră» și la urmă a făcut propuneri concrete, cari s'au predat spre dezbateri singuraticelor secțiuni. A ținut apoi ședință fiecare secțiune separat.

Ședința a doua plenară s'a ținut alături Mercuri, la orele 9 dimineața. În aceasta ședință s'a dat cetire rapoartelor

pentru sămânță, altele pentru vânzare și altele pentru mâncare. Alături cu hambarul, pățulul gamea de popușoiu, ceva, nu era plin până în gură de popușoiu portocaliu, popușoiu care în tot d'auna are mai mult un leu la sac, ca cel moldovenesc s'au cincontiu.

În dosul casei se întindea livada de pomi fructiferi de tot soiul, ca meri, peri, cireși, vișini, gutui, pruni și nuci, iar tocmai la fundul livezei s'grădina de legume, unde nu mai era decât sfecla și morcovii de scos. Tot aici era și prisaca; am numărât peste 30 de știubeie. Mi-aspus Constantin că sunt mățci pentru sămânță; a avut mai multe, însă vre-o 50 le-a stricat pentru a le lua miera și ceara, din care oprindu-și cât-i trebuie pentru casă, restul l'a vândut, luând peste o sută de lei.

Oamenii primitivi și filotimi, cam cum is mai toți Românii noștri, și el și nevasta lui.

— Poștește în casă pe d-l, române hăi, fi zise dansa, să-l ospătam cu ceva, că doar a venit la casă de gospodar.

— Poftim, d-le, îmi zise dansul, înroșindu-se de rușine, că nu i-a venit lui mai întâi în minte această idee.

secțiunilor, prin raportorii: Andreiu Bărbănuș (sect. literară), Arseniu Vlaicu (sect. științifică), Dr. Ioan Lupăș (sect. istorică), Dr. Ioan Stroița (sect. școlară), și R. Simu (sect. economică) și s'au luat pe rând în dezbateri. Raportul comisiei literare s'a ia spre știre, aducându-să următoarele hotărâri: 1. Colecția de descătece, prezentată din partea membrului secțiunii, Enea Hodog, se recomandă comitetului central spre tipărire, însă nu în biblioteca populară, ci ca op separat, dându-se culegătorului remunerația obicinuită. 2. Biblioteca populară să apară în viitor ca publicație periodică, în 12 numere la an. 3. Revista »Transilvania» să apară și în viitor de cel puțin 4 ori la an, cu anele »Asociațiunii» și cu text științific-literar. 4. Manuscriptul membrului corespondent Dr. I. Rațiu, despre viața lui I. Papiu Ilarian rămâne să fie censurat din partea secțiunii, apoi prezentat comitetului central spre tipărire.

Într-o zi de două ori decorat. Foaia »Apărarea Națională» din Cernăuți publică următoarea știre: Încă de dimineață sunetul campanelor și bubulul săcălușelor vesteau depărtărilor sărbătorii hărbatului, care prin patru decenii nu s'a sfiit de trudă, de munca onestă, ci și-a pus toate puterile sale în serviciul mării bisericii, căreia îi servește, a poporului, căruia îi aparține și atâtor instituții, al căror scop îl promovează cu zel rar, vecinic neobosit și gata totdeauna să stea în fruntea oricărei mișcări cu caracter cultural național. Acel bărbat, care trece astăzi ca un triumfător spre biserica din piață îmbrăcată sărbătorește a bătrânului Sirete, e venerabilul septuagenar Ioan Hostiuc, parohul Bălcăuților și protopresviterul staurofor al decanatului Sirete. E ziua de 30 Iunie 1908. Lume multă, adunată de pretutindeni, reprezentanții tuturor oficiilor îi salută și îi se închină, ca unui cuceritor, căci a știut prin activitatea sa loială să-și asigure simpatiile tuturor fără privire la confesiune și stare. Faptele mărețe ale acestui bărbat, albit de mulțimea anilor, dar pururea tinăr, pururea vesel, glumeț și întreprinzător, au fost recunoscute și decorate după merit cu ordinul de cavalier »Francisc Iosif Ie, respătă cea mai înaltă împărătească, ce-o poate obține un supus fidel și activ, și cu medalia de aur pentru servicii credincioase, aduse prin 40 de ani bisericii și națiunii sale.

Tolstoi contra condamnărilor la moarte. Ziarul englez »Daily Chronicle» publică un articol al lui Leo Tolstoi, care atacă în mod vehement pe primul ministru rus Stolypin, care în timp de câțiva ani nu mai încetează cu executarea țăranilor ruși. Tolstoi spune în articolul său, că în anii din urmă se ajunsese la o însemnată scădere a condamnărilor la moarte. În ultimul timp se găsea în Rusia un singur călău, azi lucrurile și oamenii s'au schimbat, e o adevărată concurență pentru locurile de călău. Aceasta stare, spune Tolstoi, eu nu o mai pot tolera. Scriu acest articol pentru a veni în ajutorul nenorocitului popor. »Dacă guvernului nu-i place intervenția mea, aruncați-mă în temniță, ca să am prilejul de a experimenta neomenimea autorităților. Dacă nu i-ar ajunge aceasta, poate să mă îmbrace în vestminte de moarte și să mă arunce, în vreo prăpastie sau în fundul mării.»

A 18-a expoziție de vite de prăsilă a »Reuniunii române agricole sibieni», se va aranja în comuna Șura-mare. La apelul comitetului reuniunii s'a hotărât, ca expoziția să se țină Duminecă în 6

— Vă mulțumesc, d-le Constantine! Când să intru pe ușă, aud în urma mea:

— Pui, pui, pui!... pui!... puții!...

Din toate părțile ogrăzii, găinele, găștele, ratele și porcii cei slobozi începură să dea năvală, la grăunțele ce dansa arunca încoace și încolo din căuș. Sute, nu altă ceva erau, care mai de cari mai mari, mai frumoase și mai motate. Câte un leu să fi pus fie-care pasere și tot ar fi fost câte-va sute de lei.

— Toate le ai de mâncare Mărioară? o întrebăiu întorcându-mi capul din ușă, când am văzut curgând atâtea pasări la grăunțe.

— He, hei! toate!... ar fi prea multe!... am să mai vând din ele! Pe banii de pășări îmi iau întotdeauna toamna bumbac, îmi boesc lăncrile de țesut și câte și mai câte nu-mi fac pentru casă; nu supăr întotdeauna pe bărbat, care are destule belete pe cap, că-i de plătit ba bir, ba șosea, la foncier și câte altele. Da avem și de mâncare slava Domnului!... Numai de ar fi sănătate. Să șezi flămând nu se poate, trebuie să hrănești corpul bine dacă vrei să ai putere și să fii sănătos, că puterea și sănătatea la omul muncitor sunt scumpe.

Septembrie n. c. Admise la expoziție vor fi vitele locuitorilor noștri din Șura-mare, Slimnic, Hamba, Gusterița, Bungard, Șuramică și Turnișor. Pentru ca buna reușită a expoziției să fie asigurată, s'a instituit un comitet aranjator local, compus din fruntașii comunelor admise, cu scopul de a îndemna populațiunea la ținerea în curățenie a vitelor, la buna hrănire a lor, cum și la participarea la expoziția din 6 Septembrie n. c. În fruntea acestui comitet se găsește între alții, parochul Nicolae Opriș și învățătorul Ioan Opriș din Șura-mare.

O universitate populară la Moscova. În ultima ședință a Dumei s'a votat un proiect de lege pentru înființarea unei universități populare la Moscova. Inițiativa înființării acestei universități se datorește generalului Samianski, care și-a lăsat toată averea în scopul înființării acestei universități. Aceasta va fi prima universitate populară din Rusia.

Condamnări la moarte. Din Odessa se anunță că fostul ofițer Klinsky, care participase la revolta dela Sviborg și organizase complotul militar din Sevastopol, a fost condamnat la moarte.

Doi ani pentru o palmă. Tribunalul din Dortmund a condamnat la doi ani temniță ordinară pe tehnicul Barth pentru faptul, că a dat scriitorului Lemberger o palmă atât de puternică încât a asurzit.

Un copil de 1 an și 7 luni, român rămas orfan de mamă și lipsit de mijloacele de creștere este de dat spre creștere ca copil de suflet unei femei române, cu inimă nobilă și iubitoare de neamul său. Cei și cele ce doresc a-și face o milă de acest fraged și orfan copil sunt rugați a se adresa la văduva Elena Cati (Brașovul-vechiu, strada morii Nr. 51) sau la administrația acestui ziar.

Museul reuniunii colecțiilor brașoveni str. Rosenanger 6 (în curte) este deschis fiecare Joi de la orele 2 1/2—5 p. m. și fiecare Duminecă de la orele 10—12 a. m. Intrare liberă.

Excursia corpului didactic din județul Dâmbovița. Ni-se scrie: Anul acesta corpul didactic din județul Dâmbovița în număr de 140 învățători sub conducerea d-lui revizor școlar G. Cherciu, a făcut o excursiune la Brăila, Tulcea, Sulina și Galați. În Brăila primăria orașului a dat excursioniștilor un banchet la care d-l revizor școlar G. Cherciu a toastat pentru d-l ministru al instrucțiunii publice, pentru autoritățile județului Brăila și pentru toți cetățenii Brăilei, la care toast a răspuns d-l instructor Ciuntu. A doua zi excursioniștii s'au imbarcat pe vaporul »Louise Henriette» pentru Tulcea. Fîind ziua onomastică a d-lui revizor G. Cherciu, învățătorii și învățătoarele l'au felicitat în corpore. D-ra Alexandrina Dumitrescu—Ulm, în numele învățătoarelor excursioniste i-a oferit ca amintire o frumoasă etajeră de bronz și două glastre cu flori de mărgăritar. În Sulina s'a dat un banchet de excursioniști în onoarea d-lui Cherciu, revizor școlar. Excursioniștii au vizitat în mod amănunțit orașele Brăila, Tulcea și Galați.

Un candidat de avocat român cu praxă află imediat aplicare pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria avocatului Dr. Oct. Pavelea din Beclean (Betlen) com. Solnok-Doboka.

— Bravo, Mărioară, ai răspuns ca o femeie cu minte și înțeleaptă; e păcat pentru un țaran să se așundească și să se chinuiască, când toate bunătățile sunt pe mâna lui. Ce e mai bun ca: carnea găine, găștei, ratei, curcei și a porcului? Unde se găsește vinul cel bun, untul, laptele, brânza și smântâna? da legumele cele gustoase ca fasolea, mazerea, cartoful și altele decăt la țaran?

Însă vai! din cauza nepriceperii, a lenei și a nepăsării sunt mulți care nu le știu gustul acestor bunătăți, puse la îndemâna lor de bunul Dumnezeu. Cum le văd la mână, le duc în grabă la cărciumă la jidani din sat sau la târg, cheltuesc pe nimica banii ce prind și pe urmă se hrănesc cu mămăligă, cu ceapă și cu varză murată sau înăcrită. Ce sănătate și ce putere poți să găsești la acești oameni, care se hrănesc așa de prost, având fața galbenă și veștedă, și care, când îi privești în față, parcă-i bate vântul, așa sunt de slabi și de prăpădiți.

(Va urma.)

Coala civilă de fete și internatul Pavelian din Beiuș.

Mărire Tîe Doamne celui din înălțime, că ai trimis Duhul cel Sfânt al românizmului împreună cu cel al jertfei și ai șoptit neuitatului și în vezi pomenitului episcop de pie memorie Mihail Pavel, ca în orașelul acela din creerii munților Bihorului și din valea frumoasă a Crișului negru, în simpaticul Beiuș să pună fundamente școlii civile de fete împreună cu internatul, în care să se crească floricelele neamului românesc în evlavia creștinească și limba românească, mai dulce decât mierea, dulce, cum sunt picurii peptului mamei române! Mărire Tîe Doamne, că din cetățuia, care a zidit-o nemuritorul Vulcan aici în chipul unui gimnaziu, în Beiușul iubit avem cetate puternică întărită și prin un internat de băieți zidit de asemenea de nemuritorul episcop Pavel, precum și un alt internat, cel al fraților neuniți, cari cu o mândrie oarecare vestesc lumii mari marinositatea, și dorul de viață al românului.

Zilele acestea am fost din nou la Beiuș de mi-am delectat sufletul în dulcele cuvinte ale elevelor internatului de fete Pavelian și cu deosebire în 18 Iunie n. e. după amiazi, când s'a ținut examenul festiv la școala civilă de fete, care a fost o rară serbare școlară, sfârșindu-se în zilele de mai înainte examenele de clasă.

Din an în an te poți convinge tot mai mult, că acest templu al cultului poporului român, face tot mai mari progrese sub conducerea harnicilor profesoare, cum e Dșoara Stolojan, directoara internatului, dșoara Elena Fabian, dna Sălăgian-Butean, dna Valeria Pavel, dna Marta Epure-Fabian, dșoara Ghera, dșoara Tăbăcar, dna Bușița și celelalte toate, fiecare profesoară bună și aleasă.

Nici că să poate altfel, unde sunt puteri didactice, cum cele pomenite, nici că să poate altfel acolo, unde rectorul internatului este dl Alexandru Ghera, unde directorul școlii este dl Vas. Ștefănică și catechet profesorul I. Stan.

Să trec însă la examenul festiv! Acesta în anul școlar abia trecut s'a ținut în spațioasa sala de gimnastică din curtea gimnaziului, care era ticsită de marele public atât din oraș cât și cei din provincie, părinții elevelor, tații și mame, veniți din Bihor, Selagiu, Sătmar, Maramurăș și alte părți locuite de Români.

Intrând în sală îndată dai cu ochii de cortina, respective de pictura frumoasă de pe cortină, lucrul mănților și ingeniului harnicului profesor gimnazial Bușița.

Deodată se ridică cortina și în public se face liniște, ca în cimitir, iar de pe bină sună atât de dulce și fermecător primul punct al programei examenului festiv al școlii civile: »Terțetul Ingerilor« cântat de corul vocal al elevelor, după care urmează »cântecul ciobanului« executat la pian de eleva de cl. III. civilă: Volumnia Bălibanu, apoi cântă la cîmbal E. Popa, acompaniată de Zina Sălăgianu și C. Venter, urmează apoi o declamare în nemțește de eleva D. Cristea, mai apoi cântă foarte frumos la pian eleva Irina Pop-Baldi și R. Erdélyi; frumos a declamat eleva V. Kis poezia de G. Coșbu »Pe drumul Plevne«, apoi Magdalena Sabău și Cornelia Lemeni. După aceea a urmat predarea piesei teatrale »Cenușoara« predată de elevele: Ana Diamandi, Hort. Farcaș, Maria Serbac, Irina Pop-Baldi, Viorica Murășan, Cornelia Venter, Volumnia Bălibanu, A. Cioră, E. Schill, Silvia Ardelean, Cornelia Lemeni, R. Iuga, V. Kéri, I. Pinter, C. Fucec, G. Popovici, L. Suricescu, S. Andru, A. Cora, E. Hoblea, A. Oprea, A. Sălăgian, M. Popovici, L. Fucec, S. Pelle, I. Murășan, V. Magyar, O. Egri, I. Schill, D. Cristea, V. Mărcuț, V. Kis, I. Ilniczki, C. Pop, M. Doboși, V. Cuc, E. Porumb, etc.

Fie-care elevă s'a achitat de rolul său atât la concert cât și la predarea piesei și atât declamările cât și cântările au fost precis executate de ne-au ridicat în spre ideale. Meritul e al tuturor profesoarelor în frunte cu d-na Bușița. Nu le voi lauda nici pe una, ci mă voi ruga lui Dumnezeu să le binecuvinteze cu darul său cel sfânt, ca să mai poată întru mulți ani a da directivă în viața familiară a femeii române din viitorul apropiat.

În altă zi am vizitat apoi expoziția lucrurilor de mână ale elevelor și ceea a desemnelor precum și expoziția de desemn a studenților dela gimnaziu, cari ambele expoziții au fost foarte frumoase; iar după ce am ascultat vorbirea de încheiere a d-lui Ștefănic, ne-am depărtat din Beiuș.

Delacrasna.

O carte de valoare.

Ca autor de cărți economice, am avut o adevărată bucurie, când mi-a căzut în mână o carte economică apărută la Blaj, intitulată »Sădirea și cultivarea viei« de dl Nicolae Pop, profesor la preparandia de acolo, căci teama concurență ori invidia profesională sau »Brotneidul« al nemților nu au motiv să existe la noi Români unde cititorii descrierilor economice sunt așa de restrinși și scriitorii de profesie economică și mai restrinși. O carte bine compusă și scrisă de un om cunoscător de meserie, o citești cu drag și tragi folos din ea. Dar am o adevărată groază și oroare de instrucțiuni populare și de cărți scrise în graba condeului de oameni cu totul nepregătiți, pe motiv ca să fie ieftine și ca atari mai ușor accesibile poporului, cari sunt o adevărată pacoste pe literatură și pe spinarea poporului, căci țărănul de multe ori să ia după preințele sfaturi și povețe, se angajează în cheltuieli mari, și pe care nu le poate scoate, și perde încrederea în ori și ce carte și scriere folositoare. Precum descântecile băbești și farmecele lor, așa ar trebui combătute și aceste instrucțiuni populare făcute în grabă de cătră oameni cu totul nepregătiți, iar nu incurgiate de mari și mici.

Și azi mă cutremur când gândesc la cazul, că un prieten îmi dădea să vad niște instrucțiuni pentru popor, ale unui învățător de ei noștri, care scrie mult și de toate — între altele recomandă că la durere de ochi — »să stourcă mere putrede în ochi«. Nu sunt oculist dar în privința putrezirii merelor pot spune, că omul de specialitate și pomologul cel mai rutinat cu un bun microscop în mână numai cu greu poate să stabilească cauza care a produs putrezirea merelor, căci sunt 20—30 ciuperci parasite, care le pot provoca și unele pot să dea loc la dezvoltarea de substanțe toxice. Deci la o otrăvă sau stare aprinsă a ochilor, să dai altă otrăvă ca să și pleardă omul vederea pentru todeauna! Și aceasta sub titlu nostim de »povețe pentru popor! Lasăm să judece fie cine, dacă cu atari povețe nu este bun autorul lor de casa de nebuni, ori de pușcărie?!

Față de progresele enorme ce fac astăzi științele naturale și economice, cari restorază azi credințele și teoriile cele mai sublimе de ieri, omul de meserie însuși trebuie să fie cu multă băgare de seama ca să discearnă ce i-se oteră, să aleagă cel bun și încercat din cel rău, și să se convingă însuși despre starea lucrurilor. Citez aci numai rezultatele date de diferitele »Stațiuni de experimentațiuni agricole« din toate țările de chestiunea »Bacteriilor«, despre cari cu câteva decenii în urmă nu să cunoștea aproape nimic: acțiunea lor mare asupra gunoii și în pământ etc. și cari azi au ridicat toate cu fundul în sus.

Până mai eri alaltă, eri comasarea și segregarea cu spargerea ogorului și a pășunilor și pădurilor comunale era la ordinea zilei și introducerea ținerii vitelor la grajd era alfa și omega pe terenul evoluțiunii agriculturii și ameliorării vitelor. Astăzi este în toate statele Europei executarea comasării pentru reînființarea pășunii și pădurei comunale sau în indivisiune, iar în culta și mult laborioasă Germanie »acum a erupt pe întreaga linie lupta pentru introducerea din nou a ogorului negru«. Totuși marea pagubă adusă economiei naționale în sfărîmarea totală până la atomi și diseminarea proprietății rurale pe întreg hotarul nu se poate nega. În Ungaria după Pester Lloyd dela stergerea iobăgiei, producțiunea de cereale a Ungariei s'a urcat repede dela 37 milioane, hectolitri în 1798 la 46 mil. hl. numai de grâu dar sutele de mii de locuitori muncitori, iau pe fie care an drumul Americii, ne mai putându-se hrăni în patrie, cu toată industria și comerțul mare și mic, ce s'a dezvoltat de atunci. Și noi românii ne mulțămim cu edarea de instrucțiunea de cea mai proastă specie pentru popor, pe motiv ca să fie ieftine și să nu coste mult, căci suntem săraci.

Mi aduc aminte că mai acum câțiva ani, când lucram la vol. III Zootechnia, am cerut niște informațiuni prin Gazeta asupra rasei de oi sârbești numită »Racza« dacă se cultivă și găsește undeva între români, chestiune care o discutam de ani de zile cu un distins profesor universitar din Germania, el susținea că există — eu afirmam că nu există atare și la români.

N'am primit decât niște știri foarte vagi dela un domn vicecolonel și am fost silit să reproduc după o carte germană, un clișeu că oia cea țurcană de altfel, ar avea coarule rescuite în lături orizontal iar nu în sus dar mă trudes în urmă cu

o scrisoare dela un distins învățător de ai noștri, din com. Torontal: cum se poate să comit eu ca prof. român o atare greșală când oile lor au coarule în forma de șurubelniță, ridicate în sus? și mi trimite și un desemn în ulei. Apoi o altă nemulțumire a sa îmi exprimă că din »Manualul complet de agricultură rațională a mea lipsește cultura viei și altoitul lor, și pomicultura ce n'ar trebui se lipsească: l-am mulțumit pentru tabloul trimis, și i-am răspuns cu frasa germană — Man muss nicht von Eimen, Alles verlangen. — Oile din chestiune le-am văzut în urmă și eu la o expoziție dela Cluj, aduse de un magnat de ai noștri, din Torontal spre încercare

După aceste digresiuni să ne întorcem la cartea dlui N. Pop despre cultura viei. Este după noi cea mai bună carte — deși incompletă — din câte au apărut până acuma în limba și literatura română. Ea este scrisă într'un limbaj ușor, popular, la priceperea și înțelesul tuturor, și cea ce o ajută foarte mult, are vr'o 120 clișouri foarte bine reușite, pe care Ministrul ungar de Agricultură i-le-a pus autorului la dispoziție, și ia acordat și o subvenție frumusească de vr'o 800 coroane. Ministrul român de agricultură, n'are atari obiceiuri să subvenționeze cărți căci »nare ce face cu cărțile de Agricultură« și »vinificatori verificatori« caută în Săcelele Brașovului.

Cartea dlui N. Pop să ocupă în special cu chestiunea ce e la ordinea zilei: reconstituirea viilor distruse de filocseră și cu altoitul lor — cuprinzând toate lucrurile de înființare și de întreținere a viței până o pune pe rod, și după aceea întreținerea și lucrările de peste an ale viilor mari și bătrâne, cuprinzând și sistemele noi dar și cele vechi ardelenesti, de cultură. Este cea mai bună carte în aceasta ramură ce a apărut până acum în limba română și se poate folosi și în Transilvania și Ungaria dar și în România. Ea este destul de ieftină, se vinde cu 2 coroane, și satisface unei necesități reale și de actualitate ale poporului nostru. Dar ea nu este completă. Mai este de lipsă partea despre »culesul strugurilor și facerea vinului (partea enologică) și poate aceasta este partea cea mai importantă pentru poporul nostru. Ca mod cultură a mai prins el din dreapta și stânga, fie ca lucrător și muncitor cu brațele pe la alții și o continuă și la sine, fie că imitează și el mecanicele ce ce a văzut pe alți făcând la sași și mari proprietari unguri. Dar unde îi lipsesc povețe și ajutor este tocmai la tratarea mustului și a vinului până să-l dea în consumațiune, ca să nu fie speculat de cătră comisionari și negustori. Îi lipsesc pivițele model și instrucțiuni precise în tratarea și fermentarea vinului. Sperăm că autorul dl Pop nu va pregeta să ne dea în scurt timp și pe aceasta, însă în o limbă românească mai curată.

(Va urmă.)

Examen.

Abrud, Iulie 1908.

Dările de seamă, în ziaristica noastră, despre decursul examenelor școlare, azi pare că sunt mai dese decât oricând altă dată. — Lucrul e foarte explicabil. Acuma când cu pași repezi ne apropiem de momentul peste care trecând va trebui, fără șovăire, să ne încordăm toate forțele materiale, pentru a susține proba de foc, ce a căzut asupra noastră din grația ministrului Apponyi, e bine să ne dăm seama mai întâi, dacă factorii și chiar Institutetele — pentru cari va trebui să aducem jertfe cum nici când până acum — sunt vrednice sau nu de astfel de jertfe, cari în ceea mai multe cazuri ne vor storce sudori de sânge.

Am urmărit cu atenție astfel de dări de seamă, publicate în ziaristica noastră, din diverse centre și ținuturi și de pe la diverse Institute, și toate de arândul — dacă corespund adevărului, — cea ce nu dubitez, te fac să crezi, că avântul ce l'a luat instrucțiunea în școlile noastre, sporul ce a crescut în general, e o urmare firească în vederea marilor jertfe materiale ce ne impune legea, și bucuria ce o simțesti îți dă îndemnul nobil ca se nu te retragi dela nici un fel de jertfă.

Singur din »lumea noastră« din Munții apuseni, dări de seamă nu s'au prea făcut în ziaristică.

Avem și noi școlae multe, cu învățători neexcepționabili, dintre toate însă școala la care privim cu atâta jind, școala care an de an ne umple sufletul de farmecul indetultirii, e: școala de fete din Abrud susținută de Reuniunea femeilor române.

Examenele finale sau ținut în zilele de 19 și 20 Iunie a. c. Școala aceasta nu e numai a Abrudului, ea e a Munților, deși, în raport, prea puține eleve avem din jur.

Poate că eră explicabil până aci, fiindcă edificiul școlar abia putea cuprinde pe ceea din loc; prin noul edificiu însă, ce se înalță mai falnic decât oricare edificiu din tot Abrudul, și care se va deschide cu 1 sept. a. c. pedeca de până aci e delăturată. Școala are 2 puteri didactice: Dșoarele Sofia Buceșan și Letiția Albani, învățătoare, a căror capacitate didactică e mai pe sus de orice înțială. Examenele din ast an, ca de regulă, au fost prezidate de Spectabila Doamnă prezidentă a Reuniunii, Ana Filip, pe a cărei față binevoitoare, pe lângă toată oboseala alor 2 zile, se observă indetultirea și mândria ce o simțeste vazând sporul instrucțiunii în școala Reuniunii ce prezidiază.

Evele claselor I și II, cu toată fragezimea etății, aveau răspunsuri atât de drăgălașe că uimiau. Meritul bine înțeles eră al Dșoarei Sofia Buceșan carea intr'adevăr și-a dat silința ca în acelea tinere vârstare să sâdească dorul de carte. Cânteculele lor »Limba dulce a mamei mele«, »Unde am cucul cântând« și »Primăvara ne-a sosit« îți făcea impresia unor păsărele ce se desamiardă în crâng. Interes mai mare s'a arătat însă la examenul elevelor claselor III, IV, V și VI. Răspunsurile lor din toate obiectele te frapau, atât erau de conștii și sigure. Dșoara Letiția Albani a dat dovadă nu numai că e o învățătoare de forță, dar că are o drăgălașie neîntrecută de a ști cu multă bunăvoință și dragoste să îndrepte și ceea mai mici greșeli, ce eventual s'ar fi observat; o însușire aceasta cam rar o găsești în școlile noastre.

Dânsa a dat dovadă că se pricepe și în arta de a instrua cântece. Elevele au cântat »Imnul școlarilor«, »Țigancă« și »Eu mă duc codrul rămâne«, în 2 voci, cu atâta precizie, că te încântă. În special »Eu mă duc codrul rămâne« îți pătrundea sufletul și îți izvorea lacrimi în ochi.

Lucrurile de mână erau o adevărată expoziție, începând dela ceea mai neînsemnate măruntășuri până la cusăturile ceea mai alese. Mărturie a destoiniciei deopotrivă și acelor ce au propus și acelor ce au lucrat. Elevelor li s'au împărțit premii: cărți și bani și s'au dus desigur în suflet cu dor de carte, iar publicul numărös, de dame și domni, deplin mulțumit așteptând cu dor examenul în mărșul nou edificiu.

Așa e această școală, așa a fost și avem toată nădejdea că așa va fi!

lana.

Intrunirea agricolă din Cărpiniș.

— Iulie 1908.

Duminecă, 5 Iulie n. a. membrii exmiși de comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiu«, domni R. Simu, A. Cosciuc și N. Iosif în frunte cu neobositul secretar V. Tordășianu, conduși de dorul pentru luminarea și înaintarea țărănului român, cu adevărată iubire frățească au alergat în mijlocul fraților din comuna Cărpiniș, unde cu inimi calde și brațe deschise au fost primiți.

Dl. R. Simu bineventând pe cei prezenți, a lăudat deosebita hărnicie a locuitorilor Cărpinișeni, cari cu sârguință și pricepere au știut să facă din hotarul comunei lor, situată în creerii munților o adevărată grădiniță încântătoare și aducătoare de folos. Cu durere vede însă, că îndelungata lor trudă este acum aproape nimicită de cel mai neîmpăcat dușman al viilor, de filoxera. Îi îndeamnă însă, ca după sfaturile și povețele ce vor primi să înceapă o ncuă lucrare și în curând se vor bucura de roadele ostenelelor lor.

Vorbește apoi indeosebi despre nutrirea vitelor în timp de secetă și arată mai multe soiuri de semințe pentru nutrețuri, cari se pot sămăna în miriști și spune cum sunt a se păstra și folosi peste earnă când celalalt nutreț ne lipsește.

Membrul din comitet învăț. N. Iosif, a vorbit despre noua cultura a viilor și a vorbit indeosebi despre cei mai mari dușmani ai viilor, filoxera și peronospera, descriindu-i în mod amănunțit, apoi a arătat care este modul de scăpare și cum trebuie să se facă noua cultură a viilor.

Ca o continuare a urmat apoi instructiva prelegere a d-lui A. Cosciuc, care a început cu culesul viilor, tescuitul strugurilor, îngrijirea vaselor și a mustului, precum și unele morburii ale vinului.

Dl. R. Simu a vorbit despre cultura albinelor și a îndemnat poporul la îmbrățișarea acestei ramuri folositoare și aducătoare de câștig. Puțină osteneală și mai puțină cheltuială și câștigul e însemnat.

Pentru lățirea acestei ramuri pe o treaptă mai rațională, comitetul central a

procurat o coșniță mobilă, după sistemul cel mai bun, precum și recușitele neapărat de lipsă, pe cari, prin exmișii săi le-a dăruit membrului »Reuniunii« d-ului v-notar A. Munteanu, cu deobligământul, ca să ni-zuiască pentru răspândirea acestei ramuri de economie.

Secretarul Reuniunii d-l V. Tordășianu a vorbit poporului despre însemnătatea to-vărășilor peste tot și a însoțitorilor de credit sistem »Raiffeisen« în deosebi, îndemnând poporul să înființeze în Cărpiniș o astfel de însoțire.

În urma apelului făcut, mai mulți fruntași s-au înscris în șirul membrilor »Reuniunii«. S-au împărțit între cei prezenți mai multe cărți din biblioteca »Reuniunii«, și dl R. Simu, a multămit celor prezenți, pentru frățasca dragoste, cu care au luat parte la întrunire, precum și pentru sprijinul și deosebitul interes ce au arătat față de »Reuniune«.

Ca operă pentru încoronarea faptelor săvârșite peste zi, s'a făcut o colecție de 6 cor. 60 bani cari se vor adăuga »Fondului Viierilor români din cercul Miercurei« înființat de vrednicul not. D. Munthiu.

Rap.

Convocare.

Onorații membri ai despărțământului Alba-Iulia al »Asociației pentru literatură și cultura poporului român« sunt în-vitați la:

Adunarea generală ordinară, ce se va ține duminică în 20 Iulie st. v. (2 August st. n.) 1908 la 3 oare p. m. în școala din comuna Totaiu.

Program.

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului.
3. Raportul casarului și statorirea bugetului pe anul 1908/9.
4. Alegerea comisiei pentru censuarea socotelelor.
5. Alegerea comisiei pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor.
6. Disertațiuni, cari cu 3 zile mai înainte să vor prezenta directorului despărțământului.
7. Raportul comisiunilor.
8. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală a »Asociației«.
9. Alegerea directorului și a comitetului pe restul periodului.
10. Alegerea de verificatori ai protocolului adunării.

La adunare sunt bine văzuți toți spriginitori și doritori de cultură a neamului.

Alba-Iulia la 28 Iunie st. v. (11 Iulie st. n.) 1908.

Enea Pop Bota m. p. Ioan Teculescu m. p.
secretar. direc. desp.

Dr. Rubin Patitia m. p.
casa*.

De pe valea Hărtibaciului.

Hosman, în 20 Iunie 1908.

Mult onorate D-le Redactor! În timp de 46 ani, decând am pășit ca preot în comuna Hosman n'a lipsit de pe masa mea 2—3 foi românești, în cari — între altele — cu deosebire în anii din urmă multe vesti bune am cetit despre înaintarea Românilor noștri din toate părțile.

Și când am dat de un lucru bun mi s'a împlut inima de bucurie și mângăere, că în cele din urmă tot voi ajunge a-mi vedea neamul meu mai ridicat în cultură.

Dat-am cu ochii nu odată și de soartea astorfel de comune, unde câte un om întunecat — nu-ți dă pace până ce nu sugrumă ori ce lucru bun, cum sa întâmplat și în comuna mea până acum la tot pasul întreprins.

După părerea mea însă, numele acestor soi de oameni ajunși la căpătuială dela coarnele plugului, sau cu 2—3 clase elementare (azi puțin), dar eu am avut fericirea ai cunoaște — zic: nu merită să întine paginile ziaristice — fiindcă și așa devin numai de compătimit, târbăcinduli-se crerul întunecat — în fața luminii — și a adevărului — umblând ameteți ca buha ce se lovește de toți păreții, apucându-o ziua în sat.

În astfel de colori ar fi trebuit să scriu și eu despre comuna mea, ceea ce de durere n'am făcut, n'am făcut nădăjduind că Dumnezeu l'ni va trimite un om cu care împreună să putem lucra la înaintarea acestui popor sedus de oameni numai iubitori de sine și de arginți.

Dumnezeu însă nu și-a uitat de comuna noastră, căci un ciaz norocos a fost pentru poporul nostru din Hosman

ciusul acela, când s'a decis iubitul fin al comunei noastre a să așeza la noi — ca învățător.

D-l Ioan Fampu e acela care 10 ani a fost învățător în A.-Iulia, și de care sunt convins din scrisorile ce șosec aici — că și aduce aminte poporul din A.-Iulia, meseriași a căror suflet a fost — colegii sel din tract, și toși cari l'au cunoscut, ca pe unul cu mult dor de înaintare — al neamului său românesc.

Ear noi cari l' cunoaștem de mic cu cartea în mână, cari l' vedem zilnic cum își așteaptă 4—5 ziare abonate, cari știm și l' vedem de multe ori și după miezul nopți la masa de scris — și cari știm că vacăciunile verei și le-a petrecut nu în trândăvie, ci pe la diferitele cursuri în Pesta-Ciuj-Aiud-Gioagiu-Hunedoara și alte centre — stând în contact cu oameni aleși și nizuinduse a se perfecționa, și a se înarma cu toate cunoștințele de lipsă unui învățător bun și adevărat; zic noi toți aceia cari pricepem intențiunile sale bune, îi cunoaștem zelul, nu putem alta, decât să ne mândrim văzându-l în mijlocul nostru, și cu deosebire eu să mă rog lui Dumnezeu pentru a-mi lungi firul vieții ca să-i pot fi sprijinitoriu și ajutoriu întu toate cele bune, și de folos spre înaintare.

Floarea mândrei noastre o am pus la piept prima oară când am sfințit localul »Institutului de credit« »Speranța« în fruntea căruia am aflat de bine cei din loc și jur să l' punem pe d-l Ioan Fampu.

Ear a doua oară în aștan a 2-a zi de Rusalii, la maiulul elevilor de școală ținut în frumoasa »Dumbrăvă« dintre comunele Hosman și Țuhindeal unde au fost invitați preoți, inteligența și tot poporul din Țuhindeal.

Totul ce mă face să scriu — este mândria mea că acum la adânci bătrânețe se văd tinerimea din comuna mea, copii de școală, feciori și fete în hora mare... mână'n mână cu sprinteni feciori și fete din comuna Țuhindeal cari au sosit în frunte cu preotul Ioan Tat, învățătorul, notariu — primariul și alți fruntași, pentru a ne potența în inimi suvenirul acelei zile, care nea făcut pre noi cei din Hosman, să putem trece »Puntea« începutului bun, cu multă nădejde în viitor.

Hora mare în jurul și la umbra deasă a stejarilor seculari cari au învins multe vijelii — însuflețirea tuturor prinși la horă, și în deosebi drăgălașul port atât de curat »românesc« cu deosebire la Țuhinde leni — a contribuit că și străinii prezenți să admire, între cari și preotul romanocatic nu de mult venit la noi.

Ear coroana acestei serbări a fost debutul elevilor de școală. — După cântarea »Lăudații« că e mare Dumnezeu a urmat poezia »Limba mea« din care pentru a se vedea farmecul poeziei citez un pasagiu. — »Un străin de miar grăi, și miar zice, vrei să fii o ființă mai aleasă? Dar să-ți lași limba de casă! — Iaș răs-punde; să mă faci și împărăteasă, nu'mi las limba mea de casă.

Mult a deșteptat în peptul părinților iubirea de școală, apoi poeziile »Visul eroiului« »Școlariul« și »școlărița bună« ear anecdota de Speranță »Solomon« a produs mult haz.

După aceia doi elevi să întreceau în istețime în predarea dialogului, »Tata și fiul« din care poporul adunat multe învățături a putut scoate.

Îți era mai mare dragul să ascuți argumentele zdrobitoare cu care elevii sbiciuiau fără cruțare: lenea, luxul, prostia și beția și alte viciuri făcând ca chiar și uni dintre părinții lor să plece capul. — După care micii diletanți s'au prius la »Hora mică a lor« jucată și cântată tot de ei — repetând adesea ștrofa »Căci copile sprintenele ca noi nu mai sunt, nici în lună nici în stele, nici chiar pe pământ«.

După cuvântul meu de mulțămire atât d-l Ioan Fampu cât și elevilor, părinților, și streinilor, d-l preot Ioan Tat din Țuhindeal a rostit o cuvântare despre creșterea întru învățatură, frica Domnului și trimiterea la meserii.

Am scris acestea șire deci, nu ca să aduc elogii muncii drepte a acestui tinăr, care a dat probe că e unul dintre pretinii înaintării neamului său — ci am prins condeul în mână pentru a-mi arăta mângăerea, că am ajuns baremi cumva la bătrânețele mele a avea cui da mână de ajutoriu, având în mijlocul nostru un tinăr care merită stima generală — și căruia nu-i pasă de uneltirea celor îndărătnici și de cel ce la toate întreprinderile bune, din nepricepere, ar vrea să pue bățul în roată.

Ioșif Morariu,

preot gr. ort. român în Hosman.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie st. v. 1908

se deschide nou abonament pe cuartatul trei al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 corône, pe șese luni 2 corône

ADMINISTRAȚIUNEA.

Bibliografie.

În editura »Bibliotecii pentru toți« a apărut No. 337—338 coprinzând Proza (Partea II din Păcatele tineretelor) de C. Negruzzi.

După volumul de poezii, »Biblioteca pentru toți« publică acum un volum de proză al admirabilului nostru povestitor. Întălmim în această broșură câte-va din neîntrecutele povestiri ale lui C. Negruzzi printre cari cităm pe »Alexandru Lăpușneanu«, »Sobieski și Polonii«, »Cum a învățat românește«, etc., — lucruri cu cari literatura română se poate cu drept cuvânt fâli. Limba curată și armonioasă, subiectele pline de interes și mai ales patriotizmul cald și luminat, care respiră din toate bucățile adunate în volumul de față, fac din acest volum o carte neprețuită, vrednică de a fi pusă în mâna tuturor și mai ales a tinerimei școlare. Pentru înțelegerea deplină a limbii autorului, d. P. V. Haneș, sub a căruia îngrijire s'a tipărit volumul, a însoțit textul de numeroase note explicative.

Prețul volumului 60 Bani.

De vânzare la librăria Gazetei.

Înștiințare.

Se aduce la cunoștința onoratului public român, că cursurile »școlii pentru economia și industria de casă« se încep în 15 Septembrie n.

Școala are o secțiune economică și una industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice (instructoară doamna Iulia Dancăș) cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spălatul, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, chemia bucatăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secțiuni e împărțit în: curs de toamnă dela 15 Septembrie până la 15 Ianuarie, curs de iarnă dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie și curs de primăvară dela 15 Aprilie până la 15 Iulie.

Elevele, ai căror părinți sau îngrijitorii nu sunt în Sibiu, au să locuiescă în edificiul școlii, strada Baier Nr. 1 (edificiul »Albinei«).

Se primesc numai eleve, cari au împlinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucția este exclusiv în limba română. Se conversează însă și în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Taxele prescise sunt: pentru cursul de toamnă au a solvi elevele interne K 200—, cele externe K 160—; pentru cursul de iarnă (se primesc numai eleve interne) K 230—; pentru cursul de primăvară elevele interne K 150—, cele externe K 120—. Elevele, cari frecentează toate trei cursurile, solvesc pentru cursul de iarnă numai K 150—. Taxele sunt a se solvi pentru fiecare curs în mod anticipativ.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufe necesare, 6 ștergere pentru bucatărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucatărie și-le vor face elevele înseși; dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale (instructoară d-șoara Alexandrina Tieranu),

cuprinde: cusut, croit, impletit cu mașina, tors și țesut.

Elevele pot fi interne. Cele interne au să solvească pentru întreținere o taxă lunară de K 50—, și didactru lunar de K 10—, cele externe didactru lunar de K 10—. Elevele sărace, la cererea lor, pot fi dispnzate de didactru.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufe necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare.

Cursul se începe în mod regulat la 15 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n.

Alte informațiuni se pot primi dela:

Comitetul

»Reuniunii femeilor române din Sibiu«.

Act de mulțumită.

Cu ocaziunea frumoaselor festivități, aranjate din prilejul festivității sfințirii Steagului »Reuniunii Femeilor române din Brașovul-vechiu« s'au făcut următoarele contribuiri marimonioase:

Elena I. Sabadeanu 20 cor., presbitera Maria Ios. Maximilian, presidentă 20 cor.; Elena D. Căpățină 10 cor., Maria Paraschiv 10 cor.; Maria G. Puiu 10 cor.; Reveica Jaliu 5 cor.; Marina I. Balea 5 cor.; Maria D. Grecu 6 cor.; Reveica Puiu 5 cor.; Ana Maria 10 cor.; Ana Șerban 5 cor.; Floarea Coleșa 5 cor.; Dobra Oprea 5 cor.; Maria Voicu 5 cor.; Maria Balea 3 cor.; Maria Sârbu 2 cor.; Ana Cârstea 2 cor.; Maria Sibian 2 cor.; Elena Florea 1 cor.; Maria Florea 1 cor.; Elena Dușa 1 cor.; Maria Răchier 1 cor.; Bucura Prișcu 1 cor.; Paraschiva Puiu 1 cor.; Elena Toma 1 cor.; Marina Vlădărean 1 cor.; Elena Moldovan 1 cor.; Ecaterina G. Toma 1 cor.; Paraschiva N. Negură 1 cor.; Maria Șerban 1 cor.; Paraschiva Cati 1 cor.; Floarea Rusu 1 cor.; Maria Puiu 1 cor.; Paraschiva Aldea 1 cor.; Maria Sibian 1 cor.; Elena Cojocar 1 cor.; Maria Rășnoavean 1 cor.; Maria Glimbășan 80 bani; Elena Foril 80 bani; Ana Florea 80 bani; Ana Prișcu 40 bani; Maria Negură 40 bani; Elena Negură 60 bani; Ana Florea 40 bani; Elena Tampa 50 bani; Ana Sibian 50 bani; Elena Vlădărean 40 bani. La olată s'au încasat 153.60 coroane.

»Steagul« a costat în total 684 coroane, iar neputându-să colecta suma corăspunzătoare, comitetul Reuniunii a decis cu unanimitate în ședința ținută în Duminica trecută (5 Iulie st. n. a. c.) ridicarea sumei, de 657 coroane dela fondul Reuniunii pentru achitarea cheltuelilor.

Comitetul »Reuniunii Femeilor Române«, pentru ajutorarea și înfrumusețarea bisericii »Sfinței Adormiri« din Brașovul vechiu luând act de mulțumită protocolară exprimând și pe această cale profundă mulțumită și recunoștință tuturor donatorilor și sprijinitorilor cari au contribuit și contribuiesc cu bogatele oferte la înaintarea acestei frumoase reuniuni precum și la acoperirea cheltuelilor cu ocaziunea înființării »Steagului«.

Cu această ocaziune Comitetul roagă pe toți donatorii, binevoitorii și sprijinitorii să binevoiască a păstra și pe viitor același interes pentru prosperarea reuniunilor noastre românești, cari tind la îmbunătățirea soartei poporului nostru și a instituțiilor noastre românești.

Brașov, în Iulie n. 1908.

Pentru comitetul reuniunii:

Maria Ios. Maximilian, Elena D. Căpățină,
presid. reun. cassiera reun.

Dumitru Jaliu,
secretar.

Producțiuni și Petreceri.

Curatoratul bisericii greco-catolice din Reghinul-săsesc. Invită la petrecerea de vară ce va aranja-o Lună, la 10 August n. a. c. în pavilionul din parcul orașului Reghin. Prețul intrării: de persoană 2 cor. — de familie până la 3 membri 4 cor. — peste 3 membri 5 cor. Venitul curat e menit Instituțiilor românești de sub conducerea aceluia cutarolat. Începutul precis la 8 oare sera. Stimatelor dace sunt rugate a preferi costumul național românesc. În pauză distracție deosebită.

Junimea studioasă din Făgărau și jur vă invită la: petrecerea de vară ce se va aranja Duminică în 19 Iulie st. n. 1808 în școala gr. cat. din Făgărau. Prețul intrării: de persoană: 1 cor. 20 fill. de familie 3 cor. Suprasolvirile marimonioase să vor cvita pe cale ziaristică. Venitul curat e distinat în favorul bisericii din loc.

Inteligenția română din Releag și jur invită la Petrecerea de vară cu dans ce va aranja la 19 Iulie n. 1908. (Duminică după S. Petru) în spațioasa sală a școlii române din Releag. Începutul la 7^{1/2} oare sara. Prețul intrării; de persoană 1 cor. 60 fleri. Venitul curat este destinat în favorul bisericii gr. cat. din loc. În pauză se va juca jocul istoric Călușierul și Bătuta de 12 studenți năsăudeni. Cină comună. Doamnele sunt rugate a se prezenta în toalete simple s'au în costum național. Comitetul aranjator: President: Ioan Oltean preot. Vicepreședinți: Ștefan Bușția preot. Constantin Iuga preot. Cassar: Ioan Sonea preot. Controlor: Gregoriu Ciuntelei preot.

Giume.

Un căraș din Pesta avea un cal bătrân, mai de-o etate cu stăpânul său, cu care el își câștiga pâinea de toate zilele, cărând cu el pita prin oraș; pe cal îl chema Blondin. Acest căraș era om glumeț, dar și pentru calul lui cu un nume atât de romantic, — pe care nume și la moștenit dela un elefant leșez din circul lui Sidoli. Trecătorilor le plăcea mult să se mănce în vorbe cu cărașul.

Intr'o zi când cărașul sta înaintea unei prăvălii și își descărca pita, trec doi universitari pe lângă el, dintre cari unul era atât de bătrân, încât deabia își mai aducea aminte de timpul când s'a înscris la universitate. Acesta întrebă în glumă pe căraș. »Ce mai face Blondin, Ianoș bacși? » »Ce să faci, domnișorule — îi răspunse cărașul, »e sănătos, dar nu știu cum, că de vre-o câteva zile e tot îngândurat, mi se pare că are de gând să depună examenul înaintea d-tale. Iuristul la acest răspuns îndesat n'a mai zis nimic, ci s'a cam mai dus.

— Dar acum cine e la voi vaivodă măi țigane? — întrebă un român pe un țigan.

D'apoi cine să fie — ajute-ți Dumnezeu nenicule — e Filaton, feciorul lui Ciucurel.

Da acela e om deștept? întrebă românul.

Cum să nu fie deștept, ajute-ți Precesta, că doar la cătănie a fost trâmbișas.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 17 Iulie. În numărul de azi „P. Lloyd“ se ocupă cu întrevederea ce urmează a avea loc în 19 I. c. între primul-ministrul al României, d. Dimitrie Sturdza, și baronul Aerenthal, ministrul de externe al Austro-Ungariei. D-l D. Sturdza în călătorie sa spre Karlsbad, sosește mâine la Viena pentru a avea o conferință politică cu baronul de Aerenthal. „E sigur — scrie „Pester Lloyd“ — că de astădată baronul Aerenthal nu va avea de conferit cu d. Sturdza asupra chestiilor interne din România, ci se vor discuta alte două chestii cari prezintă mare însemnătate pentru Austro-Ungaria și anume: *convenția comercială și problema Macedoniei*“.

Praga, 17 Iulie. La conferința panslavistă a fost depusă o moțiune prin care se cere publicarea la Petersburg a unui ziar în felul revistei „Athenaeum“ conținând în toate limbile slave o scurtă critică a tuturor ce științelor slave literare, științifice și artistice; să se înființeze în toate țările neslave birouri spre a veni în ajutor slavilor, cari caută de lucru. Conferința a primit propunerea ca să se organizeze o expozițiune panslavistă la Moscva în 1911, spre a arăta tuturor puterilor progresul cultural realizat de către slavi în toate privințele. O rezoluție a fost de asemenea adoptată declarând că datoria principală a tuturor bărbaților și femeilor slave este progresul cultural al popoarelor slave. Aceasta acțiune ar trebui organizată în fiecare stat slav spre a favoriza organizarea congresului lucrătorilor slavi și răspândirea limbilor slave.

Petersburg, 17 Iulie. În orașul Tebris (Persia) continuă bombardarea. Într'o parte a orașului revoluționarii

au depus armele și jură credință șahului, în cealaltă parte însă continuă bombardarea. Resid-Han a dat ordin armatei și poliției să încunjure orașul de ambele părți. Din cauza aceasta nimeni nu poate intra și nimeni nu poate eși din Tebris. Nici caravanele nu se pot apropia. Fostul guvernator al Tebrisului îmbrăcat în haine civile, s'a refugiat în munții Caucazului. Noul guvernator, cu o escortă de 300 soldați, s'a dus să-și ia în primire postul.

New-York, 17 Iulie. După știri sosite din Washington, autoritățile militare de acolo se ocupă cu ideea de a propune congresului deschiderea unui credit pentru construirea unei flote de baloane dirigiabile, după sistemul balonului contelui Zeppelin. Dacă se va admite această propunere, se vor înființa mai multe stațiuni de baloane dirigeabile pentru apărarea țărmului american, mai ales a țărmurilor atlantice și pacifice. Se crede că în timpul cel mai scurt va fi gata primul balon, care va avea numele de „Crucișătorul aerului.“

Cugetări.

Mersul omenirii spre bine nu se săvârșește de tirani ci de martiri.

Idealul nu e supranatural. Din contră, idealul este tot ce poate fi mai natural și mai sigur pentru om. În geometrie idealul este linia dreaptă și cercul ale cărui raze sunt toate egale; în știință este adevărul pur; în morală virtutea desăvârșită.

Rațiunea (minte) nu prescrie nimic, ea luminează.

Tolstoy.

Din aceea, că religiunea creștină nu este unică, nu este o rațiune a crede că ea nu e cea adevărată.

Descoperirile oamenilor merg crescând din secol în secol. Bunătatea și răutatea oamenilor în general rămâne aceeași.

Puterea este regina lumii și nu opinia, însă opinia este aceea care se folosește de putere.

Pascal.

MULTE ȘI DE TOATE.

Din minunile orașului New-York.

În acest oraș lucrează noaptea 250,000 de oameni.

În New-York sunt 132 prăvălii-bazare mari — cu 10,000 vânzători.

Biblioteca orașului are 2,000,000 de cărți și e cea mai mare și mai frumoasă zidire din oraș.

În metropolă se naște câte un copil la fiecare 4 minute, iar moartea răpește câte unu la fiecare 7 minute.

În New-York se bea câte 476 milioane de litri de apă pe zi. Câtă bere nu se ține socoteală!

La 1885 au fost numai 28 milionari, iar acum sunt peste 2000.

În fiecare an 45,000 de perechi își jură credință eternă, câți nu-și țin cuvântul, Dumnezeu stie.

În New-York sunt 112 teatre, 2 opere în ele intră 110,000 de persoane. Când vrei să te duci la teatru, trebuie să te pregătești cu bilete mai de vreme.

Casa orașului dă câte 250 coroane pe an la fiecare orb și face acest lucru de mai mulți ani.

Sunt 3000 de străzi pavate în New-York și 2900 de oameni le mătură în fiecare zi.

The Syndicate Buiding — o casă mare și spațioasă — are 5500 chiriași, în ea intră și ese zilnic 50,000 de oameni.

Hotelurile sunt ocupate zilnic de 250.000 pe pasageri și valoarea hotelurilor întrece suma de 80 de milioane de dolari.

În acest oraș se tipărește mai mult ca în orice oraș din lume, și deci nu e mirare că sunt 35,000 tipografi și culegători.

Are 200,000 de telefoane, 8500 de d-șoare funcționare, care trebuie să răspundă la 2,000,000 de chemări pe zi.

Astă iarnă Dumnezeu n'a avut de lucru și a trimis auză acestui blagoslo-

vit oraș o zăpadă mare. Ca să se scape lumea de ea, s'a pus la lucru 17,000 de oameni, cari au primit rotunda sumă de 5 milioane dolari.

În acest oraș sînt 80.000 de avocați. 5000 de artiști, 3000 de artiste, 6000 de actori, 10,000 de muzicanți, 15,000 de stenografi. 6.900 vinzători și vinzătoare, 1900 moșieri, 1600 directori de pompe funebre și 852 femei cari bărbieresc bărbații.

În școli sunt 720.000 de copii cu 12.000 de profesori și profesoare. Sunt 11 gimnazii cu 1236 instructori.

Senatorul Wm. A. Clark din Montana și-a isprăvit palatul de reședință de iarnă. E cea mai frumoasă din toate casele private, ce s'au văzut vreodată Are 121 odăi și 20 de băi turcești.

În grădina orașului vin vara zilnic câte 50.000 oameni.

Țiganul cere dar dela Dumnezeu.

(Anecdota).

Când cioara cânta 'npar: »că !
Dada încă să sculă
Papa 'n gură o luă
Barba neagră neteză
Mustăcioara răsucea
Și părul creț scărpină
Scărpină că mi'l mîncă ;
La ușa cortului stă
Și la soare căută,
Căuta că să suie
Și mațele-i ghiorăia.
Un Român pe drum trecea ;
Băt în mână, traistă 'n spate.
»In cătrău mergi măi fîrtate ?
»Eu mă duc la Dumnezeu
Ca să-i spun amarul meu,
Și să'l rog de darul său
Să mă scape din cel rău.
Zice Românul mergînd
Și din pipă fumegînd,
»Ascultă măi Românaș
Mustața mîncăcio-ăș
Dac' mergi la Dumnezeu
Spune i și năcazul meu ;
Să-mi ajute dac' o vrea
Dacă o vrea și de-o putea.
Că n'au făr' âst straiu sdrăntos
Care 'l vezi aicea jos.
»Bine cioră-mi e de ajuns.
De seară-ți aduc răspuns.
Românul la Dumnezeu
Își ridică glasul său :
»Dumnezeule prea sînt
Și al nostru bun pîrinte
Te rog cu lacrimi ferbinte
Să-ți aduci de noi aminte,
Că dările-o crescut tare
Bucate nu-'s pe hotare
Făr' foame și lipsă mare,
Dare plătim și pe graiu,
Pentru gură nu-i mălaiu
Făr' lobode și susaiu !
Numai voiș ta cea mare
Poște să le dea scăpare
Și mă rog cu aplecere
Să aibi de mine 'adurare.
»Dute acasă om cîstit
Ca de miești ești mulțit
A zis Domnul prea mărit
Românului umilit. —
Românașul la plecare
Zice tatălui prea mare :
»Doamne mă rog de ertare,
Lângă sat la podul mare
Este-o lae lângă vale
Ce cărpește vr'o căldare
Și face la spoitoare
Și fură ce-i vine 'n mână
De-ar sta închis un an și-o lună ;
Pada îmi ești în cao
Și zicea din gura mare
Ca să'ș spun Sfinții Tale,
Că de vrei și dacă poți
Din sărăcio să'l scoți,
C'are numa'n straiu, zdrăntos
Năcovaiă 'șun baros
Și foiul cel unsuros.
»Spune-i Dadi de la pod
Că și straiu 'l isu din cort !
Zice tatăl cel prea bun,
Românul plecă la drum.
Și colea 'n sfințit de soare
Ajunge la podul mare ;
Purdeii 'n peile goale
Cu mânile 'n buzunare ;
Dada cărpăcea-o căldare
Și de bucurie mare
Ese la Român în cale.
»Ce-mi aduci frate Român
Dela Dumnezeu cel bun
Ori vr'o pipă de tutun ?
»Ce să-ți aduc măi fîrtate
Făr' noroc și sănătate,
Ș'a zis Domnul mînios
Că și straiul cel zdrăntos

plante care se cultivă fără osteneală prin grădinile Românilor mai ales prin Țicșul rom.

Are să 'ți ia din cort
Ca să rămâi gol de tot,
Zice Românul glumind
Foc la pipă scăpărînd.

»Ce spui tu măi Românică
Tu crezi că mie mi frică ?
Că Dumnezeu o să-mi ia
Acest straiu din mîna mea !
Asta nu să va 'ntîmplă
Până Dada sus va stă,
Că mai bine 'l ard în foc
Dar' de straiu n'are noroc.

Și până să bați în pălmi
Prin sberete și sudălm
Era focul atîtat
Și straiul 'n el aruncat,
Și cu cleștele 'l sucește
Pân'ce focul mistuește.
»Așa vezi acum fîrtate
Să'l mai ia dacă'l mai poatel.

Și așa s'au întîmplat
Cum Domnul au cuvîntat.
La noi în sat în strada mare
Mi-aduc aminte de-o căsuță
Bătrână dar' din lemn tare,
La stradă numa'o ferestrută ;
Un polmod lângă perete
Ce servea p'ntru ședere
Nevestelor și la fete
Ce torceau sara la stie.
Odată pe la blagovește
Bătrâna casă i dăruicată
Peatră, var se grămădește
Și'n locu-i se ridică altă ;
Și azi se vede o casă nouă
Ce e cu țigla coperită
Ferești în loc de una's doauă
Și e curată și spoită,
Lumea toată stă ca mută ;
De unde omul cel sărman
În o vreme așa scurtă
Adunare atîta bun ?
Doi oameni la plug pornește
Și când treceau pe la Țigani,
Unul altuia șoptește:
»Cătănițu-o găsit banic.

Orșova în 19 Iunie 1908.

Ioan Cărlan

POȘTA REDACȚIUNEL.

Mai multora. Mulțumitele publice și alte rapoarte, ce le-am primit, se vor publica în numerii viitori.

Domnii abonați, cari pe ziua de 1 Iulie v. nu și-au reînnoit încă abonamentul, să binevoiască a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrerupă espedarea ziarului.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. : Victor Branice.

Numai acela care satisface cerințelor reale se poate aștepta la un succes durabil. Spălăturul rufelor moderne a devenit tot mai greu, din cauză că praful și fumul fabricelor din oraș fac tot mai intensivă necurătenia, și albiturile de pânză fină de bumbac prin frecat la spălat cu săpun fabricat din seu se strică. — Invenția săpunului »Schicht« a venit la timp potrivit. Dissolvă necurătenia temeinic fără să strice firele pânzei. Săpunul Schicht are un succes nemai pomenit. Fabricile de săpun Schicht sunt cele mai mari din continentul Europei.

Tineri și bătrâni deopotrivă laudă crucea dublă electro-magnetică, R. B. nr. 86967 a dlui Albert Müller, a cărui efect e neîntrecut îndeosebi la podagră, reumă, astmă, ischias, dureri de inimă și de stomac, după cum se vede și din număroasele scrisori de recunoștință, dintre cari publicăm mai la vale două: »Preastimate d-le Müller! Te rog a-mi trimite un aparat R. B. nr. 86967. Totodată trebuie să-mi exprimi mulțăminta pentru invenția d-tale. Kalocsa, 23 Sept. Cu stimă Kálmán Bencsik. — »Stimate d-le Müller! Deoarece primul aparat trimis au avut efect miraculos, te rog a-mi trimite cu reînnoirea poștei încă unul. Cu stimă Keszler József 1 Oct. — A să comanda dela dl Albert Müller, Budapesta V/28 Vadasz utca 34.

Pericolul de vară pentru copilul de vîrstă mică. Un număr mare de procente al tuturor cazurilor de moarte la copii de vîrstă mică se deduce dela bolile de vară. Cea mai periculoasă boală e dierea, catarul de maț care doboră copilul în decurs de puține zile.

Catarul de maț se iscă mai cu seamă prin bacteriile din laptele de vacă cari la

temperaturi de vară se înmulțesc foarte repede și discompun laptele. Laptele de vaci nu e numai atunci periculos pentru copil când a îndurat deja schimbări vizibile, și să fie deci exclus vara din hrana copilului de vârstă mică.

Unica formă acceptabilă, sub care laptele de vară se poate da copilului de vârstă mică, este, ca acesta să i-se dea cu substanțe neutralizatoare, nutritive și ușor de mistuit, precum există pretutindeni binecunoscuta *făină lactată Nestle* care conține mult lapte.

Câte-va cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea a celor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cine-va cărui oameni să-și încredințeze fără teamă, fără șfială și cu încredere necerzurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și etice a „juts” și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va în-ceta existența boalelor secrete.

De e chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilitice, boala de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începutul și de confuzie a minții, urmările onanieirii ale sifilisului, ercțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătă-măturile, boala de sânge, de piele și toate boala organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea-ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite

fie căruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m., (Dumineca până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10

Avis!

O copilă de 10 ani, care se prepară în particular pentru clasa I gimnazială în limba germană pentru anul școlar viitor, caută 2—3 colege.

Informații mai de aproape se pot lua dela Doamna **Ida Servatius** Strada Porți Nr. 60.

237,1—3.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei” se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

30,000 cor. Garanție pentru curățenie.

În bucătărie și casă se spală tot ce se poate curăța și spăla numai cu

Săpunul Cerb a lui Schiecht

Este rezultatul numai unui studiu de ani îndelungați și conștiințios. Are putere extraordinară de curățit la spălat. E-te curat și fără ingrediente stricicioase. Fără teamă poate deci fi folosit la ori-ce spălat și curățire, și chiar acolo unde săpunul obicinuit nu folosește, sau reclamă o deosebită îngrijire.

Concurs.

„Cassa de împrumut ca însoțire în Bicaz” prin aceasta publică concurs pentru ocuparea postului de director esec. — contabil și a postului de cassar, cari posturi pe lângă abdicere de 3 luni să completează pe ciclul până la finea anului 1910.

Salarul anual al directorului-contabil este de 2000 cor., iar a cassarului 600 cor.

Nou alesul dir.-contabil trebuie să depună o cauciune de cor. 2000, iar cassarul cor. 1000.

Concursele instruite cu documente, care să dovedească dexteritatea recerută și posederea și a limbii maghiare în scris și vorbit, sunt a se înainta direcțiunii institutului până în 28 crt.

Bicaz, 6 Iulie 1908.

237,1—1.

Direcțiunea.

Prețurile cerealelor din piața Brașov

Din 17 Iulie 1908

Cantitatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	st.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	22	—
"	Grâu mijlociu . . .	20	—
"	Grâu mai slab . . .	19	—
"	Grâu amestecat . . .	14	—
"	Săcară frumoasă . . .	13	—
"	Săcară mijlocie . . .	12	—
"	Orz frumos . . .	9	—
"	Orz mijlociu . . .	8	—
"	Ovės frumos . . .	7	50
"	Ovės mijlociu . . .	7	—
"	Cucuruz . . .	11	—
"	Mălaiu (meiu) . . .	14	—
"	Mazăre . . .	13	—
"	Lințe . . .	26	—
"	Fasole . . .	10	—
"	Sămēnță de in . . .	20	—
"	Sămēnță de cânepă . . .	15	—
"	Cartofi . . .	2	—
"	Măzărice . . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	12
"	Carne de porc . . .	1	20
"	Carne de berbec . . .	—	96
100 kil.	Său de vită prospēt . . .	42	—
"	Său de vită topit . . .	60	—

Încălțăminte de tatfelne GHETE

original americane pentru Dame, Domni și Copii.

Papuci albi de atlas.	Cisme de lucru.	Ghete cu ginoare.
Papuci albi.	Cisme Halina.	Ghete cu nasturi.
Papuci de dans.	Cisme de vânat.	Ghete cu zug.
Papuci de gimnastică.	Cisme de călărit.	Ghete de voiaju.
Papuci călduroși.	Gumasse.	Pantofi de casă
Papuci de postav.	Gatoei.	

— pentru Dame, Domni și Copii. —

Capitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.

Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.

Strad. Vămii nr. 36, (vis a-vis de Cafeneaua Transilvania).

APĂ MINERALĂ PHONIX DIN BUZIAS

La suferințe de rinichi și beșică. Superiōra oricārei ape minerale.

PLĂCUTĂ. FŪȚIN ACRISOARĂ. FĂRĂ PIER, CONȚINE MULT ACID CARBONIC.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Recomanată de medici. Recomandată de medici.

Are efect excelent ca apă de cură la suferințe de rinichi, beșică, catar cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boala catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația izvoarelor:

Direcția băilor **MUSCHONG** în Buzias.

GEORGE BUCĂ.

CROITOR DE BĂRBAȚI, Brașov, Strada orfanilor Nr. 7.

Recomandă On. public atelierul său de croitorie bărbătească pentru confecționarea de haine bărbătești după ultima modă, cum și uniforme pentru Ștudenți.

Asemenea se află în prăvălia mea un asortiment bogat de stofe moderne prima calitate cu desemnuri moderne.

Cu o praxă de mai mulți ani în branșa aceasta pe piața Brașovului sunt în stare a satisface cerințelor celor mai pretențioase, atât în croială modernă și lucrare solidă.

Apelând la sprijinul On. public semnez

Cu toată stima

George Bucă.

A apărut:

Compoziții românești de Tib. Brediceanu.

Doine și cântece.

(Voce și piano).

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr'adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'ude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit ca mine nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducec.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo).

CAIETUL I.

Lugojrna.
Măzărice.
Ardeleana (ca în Bănat) I.
Pe picior.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora.
Ardeleana (ca în Bănat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi,
Ardeleana III.
Brău II,

CAIETUL III.

Brău III.
Hațegana
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.
Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4.— fr. 5.—

Serata etnografică, caietul I. Preludiu și hora (piano solo) cor. 2.— fr. 2.50
Caietul II. și IV. epuizate.

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria archidiecezanală Sibiiu (Nagyszeben).

(215,3—5.)

Institut indigen. Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
 din Sibiu

intemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

➔ **contra pericolului de incendiu și exploziune,** ➔
 edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

➔ **asupra vieții omului** ➔

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capital asigurat asupra vieții:
95,816.412 cor. **9,882.454 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii **4,484,278.83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4,028,113.12 c.**

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etajul I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare precum și de la subagenții din toate comunele mai mari.

NICOLAE RONCEA,

primul măestru român de apaducte, canalisări, instalații de gaz și telefoane,

➔ **BRAȘOV, Pe Tocile Nr. 16,** ➔

se recomandă On. public din Brașov pentru ori și ce lucrare de **instalațiuni, canalisări și apaducte, closete, trenajatii, pivnițe,** cu deosebire pentru lucrări de canalizare, closete (îmblători), conform planului de canalizare și al statutului orașănesc.

In curs de **14 ani** de când lucrez în Brașov ori și ce lucrare mi s'a încredințat am executat spre mulțumirea celor ce m'au onorat cu lucrări în bransa mea.

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
 vis-à-vis de Băcănă Stăua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat in cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisioane și **depon de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprieă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depon de **canuni** pentru monumente și **plantici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură,** cară **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai,** precum și un **car funebru** vând, pentru **copii,** precum și cioclii.

Comande întregi se execută **prompt și ieftin,** i au asupra-mi și **transporturi de morți in străinătate.**

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

47—*

NOUL OTEL

➔ **„CONTINENTAL“** ➔

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

➔ **s'a deschis.** ➔

Cel mai elegant otel din Brașov.

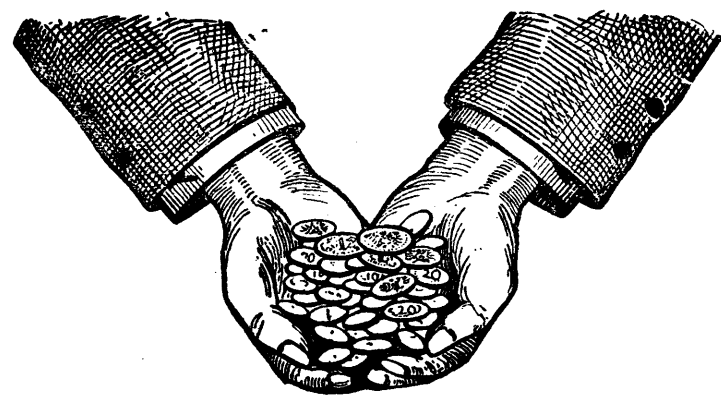
Patruzeci odăi.

Lumină electrică.

Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

167,29—10.

Fie-care posesor a unei
 ➔ **Trăsuri-motor a lui PUCH!** ➔
 economisește mulți bani și mai mult năcaz.

Bicicla motor :

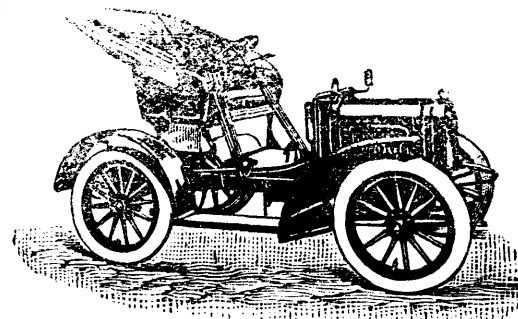
Siguranță mare:
 HP. (35 Kg.) 2 1/2, 2 3/4, 3 1/2, 4, 5 & 6 HP.

Automobile:

construcție simplă. Executare solidă:
 8/9, 9/10, 14/10, 20/25 HP.

Benzin. Ulei. Părți constitutive
 Pneumatice.

Reparaturi de automobile.

Reprezentant: **MICHAEL MOOSER,** Brașov, Strada Porții 39.

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
 vis-à-vis de Băcănă Stăua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat in cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisioane și **depon de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprieă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depon de **canuni** pentru monumente și **plantici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură,** cară **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai,** precum și un **car funebru** vând, pentru **copii,** precum și cioclii.

Comande întregi se execută **prompt și ieftin,** i au asupra-mi și **transporturi de morți in străinătate.**

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

47—*

Primul atelier român de curelărie.

Primul atelier de curelar român
VASILIE MUSCALU
 BRAȘOV, Strada nouă, Nr. 7.

Am onoare a recomanda On. Public din Brașov și jur
Atelierul meu de curelărie

provăzut cu tot felul de **hamuri de lucș și pentru lucru din piele de blanc,** precum și tot felul de curele de foincs, d. e. **șerpăre de piele de tot felul: negre, galbine, de covor cu șinte,** care este sub conducerea mea proprie.

Se primesc și **reparaturi** de tot felul, d. e. **cufer, geante de călătorie și pungă.**

Totodată mai fac cunoscut, că in depozitul meu să află gata: **plosci de lemn in orice mărime, îmbrăcate in curele fine.**

Cu stimă **Vasilie Muscalu.**

PREȚURI MODERATE.

Cele mai bune hamuri.

Comande se fac și prin poștă.

ANUNCIURI

(inserțiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrișor
 administratiunii. in casul pu-

blieării unui anuociu mai mult
 se odată se face scădământ,
 care creșce cu cât publicarea
 se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tatungeria de pe parcul Rudolf, și la Eremias Nepoții.